

AAMUN KOITTO

Karjalan hiippakunnan seurakuntien ja PSHV:n lehti 1 ♦ 17.2. 2014 ♦ 8 €

MAAILMANLAAJUINEN KIRKKOMME

AAMUN KOITTO

Ortodoksinen aikakauslehti

tässä numerossa

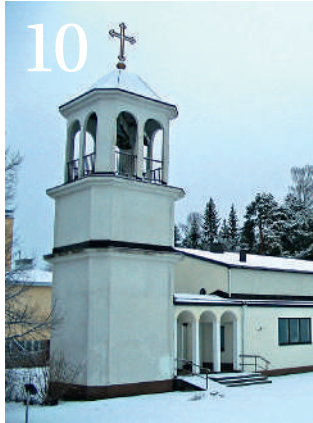
- 4-7 **Töissä ortodoksisen kirkon ja maailman välillä**
Kirkon paikallisyhteisöt ovat osa laajempaa kokonaisuutta, joka hengittää samaa yhteistä rukousta.
- 8 **Helmenkalastaja**
”Menkää kaikkialle maailmaan”.
- 9 **Paasto**
Keskeinen osa ortodoksin elämää
- 10-11 **Pyhäkkömme**
Varkauden Kristuksen Taivaaseenastumisen kirkko
- 12-13 **Seurakunta**
Varkaudessa eläkkeellä ehtii kirkon hyväksi
- 14-15 **Kasvokkain**
Kalevi Hokkila kannustaa nuoria kirkon yhteyteen
- 16-17 **Hiljaa hyvä tulee**
Suuri paasto kutsuu, valmistaa ja kannustaa
- 18-19 **Paikallisuus, aikakaudet ja ikuisuus**
Suomen ortodoksinen kirkko ajassa ja maailmassa

20-23 **Uutisvaaka, Vieraskirja, media**

24-25 **Kirjat, uutisia ja opetusta venäjäksi**

26-27 **Ilmoituksia**

28 **Isien opetuksia**

Varkauden Kristuksen Taivaaseenastumisen kirkko.

Paasto
- keskeinen osa ortodoksin elämää

Filantropian työtä on toimia verkostossa, joka mahdollistaa vuoropuhelun, joka parhaimmillaan ylittää historialliset painolastit, etsii yhteisen todistuksen näkyviä muistoja ja kunnioittaa erilaisuutta.

Aamun Koitto PSHV:n ja Karjalan hiippakunnan seurakuntien lehti, perustettu 1896, www.aamunkoitto.fi
Kustantaja Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunta ry. (PSHV), Valamontie 42, 79850 Uusi-Valamo
Toimituskunta KS Joensuun piispa Arseni, toimittaja Risto Lindstedt, toimituspäällikkö Mauri Liukkonen, pastori Timo Honkaselkä, pastori Johannes Hätinen, pastori Tuomas Järvelin, pastori Tuomas Kallonen ja toimitussihteeri Mari Vainio **Päätoimittaja** piispa Arseni, Kotalahdentie 49, 71920 Pajujärvi, puh. 0206 100 258, piispa.arseni@ort.fi **Toimitussihteeri** Mari Vainio, puh. 050 564 8899, mari.vainio@ort.fi
Tilaukset, peruutukset, osoitteenmuutokset ja laskutus puh. 0206 100 490, aamun.koitto@ort.fi
Ilmoitusmyynti, -aineistot ja trafiikki puh. 044 4259 259, teija.martikainen@valamo.fi **Taitto** Aste Helsinki Oy **Painaminen** Oy Scanweb Ab **Irtonumerot** Akateeminen Kirjakauppa (Helsinki), Tuohusmyymälät (Valamo ja Helsinki) ISSN 0355-9009 **Seuraava numero ilmestyy** 14.4. **Seuraavan numeron aineistopäivä** 10.3. **Kannen kuva:** Pentti Potkonen

iankaikkisesti

Maailmanlaajuinen kirkkomme

Uskonto on maailmanlaajuinen, jos se ei rajoitu tietyn kansan tai valtakunnan alueelle, ja on riittävässä määrin levinnyt maailmalla ja vaikuttaa tietyllä tavalla maailman historiaan. Kristinuskon on kiistämättä maailmanlaajuinen sekä uskovaisten lukumäärän että uskonnon levinneisyyttä ajatellen. Kaikissa maailman valtakunnissa toimii ainakin yksi kristillinen yhteisö. Kristinuskon tunnustaminen ei riipu tiettyyn kansaan kuulumisesta.

Evangeliumin kuvauksessa helluntaista kerrotaan, kuinka Pyhän Hengen laskeuduttua apostoleihin he alkoivat puhua eri kielillä, ja eri kansallisuuksien ihmiset ymmärsivät heitä: partilaiset ja meedialaiset ja elamilaiset sekä Mesopotamiasta, Juudeasta ja Kappadokiasta, Pontosta ja Aasia kotoisin olevat, kreetalaiset ja arabialaiset. He kaikki kuuluivat kunkin heidän puhuvan omalla kielellään Jumalan suuria tekoja (Ap.t. 2:9,11). Myöhemmin apostolit lähtivät saarnaamaan ja levittämään evankeliumia kaikkiin sen maailman tunnettuihin paikkoihin, kuten Byzantioon, Aasiaan, Intiaan, Persiaan, Etiopiaan, Britanniaan jne.

Apostolien seuraajina olivat pyhät marttyyrit. Heidän lukumäärästä ei ole olemassa tarkkaa tietoa, sillä niin paljon heitä oli saarnaamassa uskoa Kristukseen koko maailmassa. Monissa nykyisissä valtioissa, kuten Venäjällä, Ukrainassa, Kreikassa, Georgiassa, Bulgariassa, Romaniassa valtaosa kristityistä asukkaista kuuluu ortodoksiseen kirkkoon.

Meidän kirkkomme on ja on aina ollut monikansallinen ja yhtenäinen. Vaikka on myös kansallisia erityispiirteitä, niin kaikkia kirkonjäseniä yhdistää Kristus.

Zinayida Bezvenyuk

Maailmanlaajuinen kirkko tarvitsee ykseyttä

inä en rukoile ainoastaan näiden, vaan myös niiden edestä, jotka heidän sanansa kautta uskovat minuun, että he yhtä olisivat,” Joh 17:21.

Johanneksen evankeliumin 17 luku sisältää suurenmoisen rukouksen. Se on Jeesuksen jäähyväisrukous, jota kutsutaan myös Jeesuksen ylimmäispapilliseksi rukoukseksi. Tämän kauniin ja syvällisen rukouksen teemoina ovat Jeesuksen kirkastaminen, Hänen tehtävänsä ja opetuslastensa asema maailmassa, ja ennen kaikkea esirukous myös tulevien opetuslasten eli kaikkien meidän puolesta. Jeesuksen tehtävänä on antaa ikuinen elämä koko ihmiskunnalle, ettei kukaan hukkuisi. Tämä on myös Hänen kirkkonsa, meidän kaikkien, missiomme tässä maailmassa. ”Tämä on minun käskyni, että te rakastatte toisianne niin kuin minä olen rakastanut teitä.”

Vapahtajamme rukousta varjostaa kuitenkin murhe. Kaiken näkevä ja tietävä Jumala näkee laumansa hajaannuksen. Oli ollut aika jolloin Herran lauma, alkuseurakunnan juuret, mahtuivat yhteen ainoaan kalastajaveneeseen Gennetsaretin järvellä. Kristuksen hellä ja rakastava sydän kehotti heitä rakastamaan toinen toisiaan, sillä siitä heidät tunnettaisiin Hänen opetuslapsikseen. Keskinäinen rakkaus oli se avain, joka avasi heidän sydämensä lähimmäisen rakkauden tielle läpi vaarojen ja kuolemankin.

Kristuksen seurakunta on meidän aikanamme suuri, mutta hajallaan. Yksi Paimen murehtii ja etsii vieläkin lampaitaan ja rukoilee meidän puolestamme. Tuohon rukoukseen mekin yhdymme kaikissa ortodoksisen kirkon jumalanpalveluksissa ja ekumeenisissa yhteiskristillisissä tapahtumissa.

Meidän täytyy edelleen lähteä liikkeelle etsimään yhteyttä toisiimme Kristuksen rakkauden hengessä. Olen varma, että Kristus iloitsee Taivaan valtakunnan korkeuksissa jokaisesta askeleestamme kohti ykseyttä. Yhteiset kokoontumismme ovat kuin tulevan Jumalan valtakunnan tulemisen kevään merkkejä. Rakkaat ystävät! Kevät on tulossa! Me lähestymme pyhää Pääsiäistä. Kristikunnan suurinta juhlaa ja Kristuksen ylösnousemisen ihmettä. Suokoon hyvä ja ihmisiä rakastava Jumala meidän silloin muistaa Jeesuksen rukous: ”että he kaikki yhtä olisivat.” Silloin Jeesuksen rakkaus toisi ilon myös meidän sielujemme kevääseen.

Kirkkoherra Johannes Parviainen

HANNU PYYKKÖNEN

Töissä ortodoksisen kirkon ja maailman välillä

Petroskoilainen Olga Shevchuk ja ugandalainen Despina Namwambe ovat akateemisesti koulutettuja ihmisiä kirkon töissä. Naiset työskentelevät kansalaisjärjestöissä, jotka on perustettu uskonnolliselle pohjalle tarkoituksena tehdä lähimmäisten elämää paremmaksi. Olga ja Despina korostavat vanhempien naisten merkitystä oman hengellisen kasvunsa tukemisessa.

Olga Shevchuk johtaa käytännössä petroskoilaista Utešenie –säätitiötä, Aleksanteri Nevskin katedraalin kupeessa. Suomessa Utešenie on tunnettu heikoimmassa asemassa olevien lasten iltapäiväkerho- ja leiritoiminta sekä diakoniatyön kehittämisestä Karjalassa.

- On uskomatonta ajatella, miten pystyin elämään puolet elämästäni ilman Jumalaa! Olin ensin ahkera koululainen, sitten erinomainen opiskelija ja lopulta hyvä opettaja vuosien ajan.

- Eräänä päivänä menin kuitenkin kirkkoon, koska halusin, että tyttäreni kastetaan. On vaikea selittää mihin jäin kiinni: sakramenttiin, vanhaan kirkkoon, tunteeseen, että on niin tervetullut vai oliko se vain Jumalan tahtoa? Muutaman päivän mietittyäni pyysin, että minutkin kastetaan ja siitä lähtien kirkko on ollut läheisesti osa elämäni, Olga kertoo.

- Koen olleeni etuoikeutettu, koska sain tavata ja työskennellä niiden vahojen naisten kanssa, joiden usko kesti neuvostoajan, vaikka uskovaisia vainottiin. Nuo naiset elivät yksinkertaista elämää ilman sen suurempia kunnianhimoja. He välittivät toisistaan ja uskoivat Jumalaan. Minulle se oli parasta mahdollista uskonnonopetusta.

Olga Shevchuk johtaa petroskoilaista Utešenie –säätitiötä.

Despina Namwambe on tärkeä Itä-Afrikan naistyyön asiantuntija Filantropialle. Kuvassa Riina Nguyen, Despina Namwambe ja Aino Nenola.

Diakonian elvytyistä neuvostoajoista

- Olen oppinut paljon matkan varrella. Työskentelimme seurakunnassa, jossa oli aina isoja ja pieniä tarpeita. Me emme tienneet, että kyse oli "diakoniasta", koska niin monet traditiot olivat kadonneet niinä vuosikymmeninä, kun kirkot oli suljettu ja toiminta kiellettyä, kertoo Olga.

- Otimme oppia suomalaisilta kump-paneiltamme ja yritimme elvyttää kirkon unohtuneita traditioita. Annoimme humanitaarista apua, neuvoimme ihmisiä kuinka selvittää arjesta ja rakensimme luottamusta viranomaisiin sosiaalisen työn tekijöinä. Tuntuu, että olemme saaneet paljon aikaan, vaikka työ ei lopu koskaan. Olemme tekemisissä todellisen elämän onnistumisten ja epäonnistumisten, hyvien tekojen ja monenlaisten kiusausten kanssa. Samaan aikaan ympärillä olevat ihmiset jakavat uskosi. Ehkä juuri se on parasta!

- Viimeiset seitsemän vuotta olen työskennellyt kirkkoa lähellä olevassa Uteshenie-säätiössä. Perustimme sen auttamaan kirkon jäseniä Karjalan seurakunnissa

diakoniatyön tekemisessä. Nykyisin teen enemmän hallinnollista työtä, järjestän koulutuksia ja autan seurakuntia rahan-keräysten järjestämisessä ja yhteyksissä viranomaisiin. Hiljattain eräs pappi kiitteli, että autan heitä "ajattelemaan, suunnittelemaan ja toimimaan". Se kuulosti rohkaisevalta, sanoo Olga kiitollisena.

*Ympärillä
olevat ihmiset
jakavat
uskosi.*

Despinan kolme lasta ja monta maata

Ugandalainen Despina Namwambe työskentelee uskontojen välisessä rauhanjärjestössä (United Religions Initiative) Itä-Afrikassa. Despina vastaa suurten järvien

maiden (Burundi, Uganda, Kongo, Kenia, Ruanda ja Tansania) rauhan- ja naistyyön koordinoinnista.

- Työskentelen ruohonjuuritasolla ihmisten parissa, jotka haluavat muuttaa elämäänsä. Teemat vaihtelevat ihmisoi-keus- ja tasa-arvo kysymyksistä ympäristön suojelemiseen, uskontojen välisiin suhteisiin, taloushuoliin ja rauhan rakentamiseen ihmisten välille.

- Olen myös sillanrakentajana paikallistasoon ja päättäjien välillä. Olen opiskellut yhteiskuntatieteitä, terveyskasvatusta ja naistutkimusta, ja opiskelin maisteriksi rauhan- ja konfliktin tutkimuksesta, joten pääsen työssäni soveltamaan kaikkea opiskelemaani käytännössä.

- Päiväni alkaa viemällä kaksi vanhinta lastani (7- ja 5-vuotiaat) kouluun. Sen jälkeen jatkan toimistolla, jos ei ole erikseen sovittuja kokouksia tai tapaamisia. Päivän jälkeen haen lapset ja menemme kotiin syömään. Meillä on kotona onneksi apulainen, joka pitää päiväsaikaan huolta vähän yli kaksivuotiaasta kuopuksestamme.

SEITSEMÄN MAAN PIISPA

Kerran Nairobin pappisseminaarissa, Keniassa, vieraillessani kysyin eräältä opiskelijalta, kuka on hänen suosikkinsa kirkkoisien joukossa. ”Tietenkin isä Innocentios!”, opiskelija vastasi iloisesti viitaten pappisseminaarin patristiikan opettajaan ja opiskelijoiden rakastamaan rippi-isään. Papit ja piispat ovat esimerkiksi ihmistä, jotka palvelevat kirkkoa siellä minne heidät lähetetään.

Nykyisin isä Innocentios palvelee Aleksandrian patriarkaattia Bujumburassa Ruandan ja Burundin piispana. Hänet vihittiin piispaksi joulukuussa 2012. Piispa Innocentios (s.1964) on kotoisin Ugandasta. Hänellä oli jo nuoresta miehestä saakka palava halu palvella kirkkoa. 1990-luvun alussa Innocentios pääsi stipendin turvin opiskelemaan ortodoksisesta teologiaa Yhdysvaltoihin. Suoritettuaan vielä jatko-opintonsa Kreikassa Innocentios palasi Keniaan palvelemaan kirkkoa.

Pappisseminaarissa opettamisen lisäksi Innocentios toimi Naibin katedraalin pappina ja rippi-isänä. Ennen piispaksi vihkimistään Innocentios toimi joitain vuosia Etelä-Sudanin vikaarina.

Ruandan ja Burundin piispaa odottivat rankat olosuhteet alueen lähihistoriasta johtuen. Burundissa ortodoksisella kirkolla on neljä toimivaa yhteisöä. Ruandas-
sa piispa Innocentios toimitti ensimmäisen liturgian viime vuoden kesäkuussa. Itä-Ruandassa on myös useiden tuhansien anglikaaniortodoksien yhteisö, joka on odottanut pääsyä ortodoksisen kirkon yhteyteen.

- Piispa Innocentios on enemmän kuin kelvollinen (axios), hän on meille Jumalan lahja. Olemme todella siunattuja, kun meillä Itä-Afrikassa on hänen kaltaisen piispa, kuvailee tuntojaan eräs kenialainen pappi.

Kirkon kasvattamana maailmalle

- Kasvoin itä-ugandalaisessa moniavioisessa perheessä. Äitini kuoleman jälkeen äiti-puoleni piti minusta huolta. Voi varmaan-kin sanoa, että kasvoin kirkossa. Olin nuoresta asti sekä kirkkokuoron johtajana että mukana naisryhmissä vanhempien naisten seassa. Kirkon avulla minusta on kasvanut juuri se ihminen, joka nyt olen ja työskentely tunnustuksellisessa järjestössä on sitä mitä olen aina halunnut tehdä. Nykyisin asun mieheni ja kolmen lapseni kanssa Kampalassa.

- Teen työni vuoksi matkoja Kongoon, Ruandaan, Pohjois-Ugandaan ja Etelä-Sudaniin, joissa naiset ovat joutuneet kohtaamaan käsittämättömiä raakuuksia. Julmuuksien jäljet näkyvät heidän vartaloissaan ja muistuttavat jatkuvasta menneistä kokemuksista. Nuo brutaalit teot ovat osa heitä elämän loppuun saakka.

- Olen tavannut naisia, joilta väkivalta on vienyt syyn elää, mutta myös naisia, jotka ovat turvautuneet jatkuvaan rukoukseen ja saaneet siitä avun selviytyä ja jatkaa elämässä eteenpäin, kertoo Despina.

Teksti ja kuvat: Filantropia

Filantropialla globaalikasvatusmateriaalia

Ortodoksisen kirkon kansainvälinen diakonia ja lähetystyö Filantropia ry on julkaissut globaalikasvatusmateriaalia peruskoululaisille. Maailman kaverikirja - opettajan opas sisältää tarinoita lasten ja nuorten arjen rytmistä Suomessa, Syyriassa, Tansaniassa, Keniassa, Etiopiassa, Moldovassa ja Venäjän Karjalassa. Filantropian työn kohdemaiden lisäksi tarinoissa tutustutaan elämään pakolaisleirillä ja suomalaisessa vastaanotto-keskuksessa. Oppaaseen on koottu myös tehtäviä, joita voi käyttää apuna teemojen käsittelyssä.

Tarinoita voi käyttää uskonnon, elämäntutkimustiedon ja etiikan tunneilla tai muilla tunneilla, joilla käsitellään globaalia vastuuta. Marraskuusta lähtien hankekoordinaattori Katri Jussila on tehnyt koulu-

vierailuja ala- ja yläkoulujen ortodoksisuskonnon tunneille ja käynyt oppilaiden kanssa läpi tarinoita. Keskustelua on käyty muun muassa tyttöjen koulunkäynnin haasteista, pakolaisleirin erilaisesta elämästä ja muista arjen eroista.

Opettajat ja seurakunnat voivat tilata ilmaista opasta Filantropian hankekoordinaattorilta: katri.jussila(at)ort.fi. Opas löytyy myös pdf-versiona Filantropian materiaalipankista: www.filantropia.fi/fi/tietoa/materiaalipankki. Tarinat on luettavissa myös internetissä, jossa voi koota palapelejä: www.filantropia.fi/peli.

Maailman kaverikirja on julkaistu Ulkoasiainministeriön viestintä- ja globaalikasvatustuella osana ”Katso ihmistä – valintoja levottomassa maailmassa” -hanketta.

Utsenien- säätiön järjestämän leirin riemua viime kesänä Petroskoissa.

Yhteiskuntatieteiden opiskelu on ollut hyvä pohja Despina Namwambelle uskontojen välisessä rauhanjärjestössä.

Despina Namwamben työ kuljettaa matkoille ympäri Afrikan. Matkoillaan hän tapaa paikallisia äitejä lapsineen.

YHTEYDENPITOA RAJOJEN YLI

Ortodoksisten paikalliskirkkojen yhteydenpito toisiinsa toteutuu monita- soisesti. Ruohonjuuritasolta katseltuna seurakuntien jumalanpalveluselämä, paikallistoiminta ja pyhiinvaellusmat- kat palvelevat uskon yhteyden näkyvää toteutumista.

Kirkon piirissä tapahtuu paljon maiden rajoja ylittävää epävirallista yhteydenpi- toa, ystävyysuhteiden vaalimista ja ru- kousyhteyden kannattelua. Se kaikki on tärkeää, jotta paikallisyhteisöt muistavat olevansa osa laajempaa kokonaisuutta,

joka hengittää samaa rukousta.

Lähetys- ja diakoniatyön näkökulmas- ta ortodoksien kansainvälinen yhteyden- pito ja toistensa löytäminen on oraalla ja siinä on paljon potentiaalia. Osaammeko käyttää nykyajan viestimiä ja maail- manlaajuisia ekumeenisiä verkostoja hyödyksemme siten, että ortodoksit löytäisivät myös toisensa ja vahvistuisivat palvelutyössään?

Orthodox Mission Network ja Orthodox Diaconia ovat nimensä mukaisesti lähetys- ja diakoniatyön toimijoiden

kansainvälisiä verkostoja. Niiden sisällä näkyvät paikalliskirkkojen erilaiset lähestymistavat lähimmäisen palveluun ja evankeliumin sanoman eteenpäin viemiseen.

Verkostossa työskentely mahdollistaa vuoropuhelun, joka parhaimmillaan ylittää historialliset painolastit, etsii yhteisen todistuksen näkyviä muotoja ja kunnioittaa erilaisuutta. Suomesta verkostoissa on mukana ortodoksien lähetys- ja diakoniatyön järjestö Filantro- pia.

”Menkää kaikkialle maailmaan”

Kääntäkäämme katseemme noin 2000 vuotta ajassa taaksepäin, eli niihin aikoihin jolloin kristinusko alkoi levitä Rooman valtakunnan alueella. Alkukirkon pienet yhteisöt kokoontuivat kodeissa. Kristinuskon ensimmäinen suuri teologi ja lähetystyön alkaja Paavali tervehti Raamatussa seurakuntaa, joka kokoontuu Nymfan kodissa. Lisäksi hän kertoo kirjeessään Efesolaisille, kuinka pieni alkuseurakunta sai runsaita Pyhän Hengen lahjoja. Muutamista tuli apostoleja, toisista evankelisteja ja opettajia, jotkut saivat palvelamisen lahjan. Yhteistä kaikille oli Pyhä Henki, joka auttoi heidät kasvamaan kiinni Kristukseen, Häneen, joka on uskomme ankkuri ja kirkkomme pää. Kaikki mikä liittyy meidät kaikkialla maailmassa elävät kristityt toisiimme on ymmärrys, ettei meillä ole mitään suurempaa päämäärää, kuin olla Kristuksen kaltaisia ja jatkaa rakkauden lähetystehtävää tässä maailmassa.

Tämä on aina ollut todellinen Kristuksen seuraajien lähtökohta; toteuttaa käytännössä Kristuksen meille jättämää tehtävää - tehdä kaikki kansat Hänen opetuslapsikseen. Tähtäyspisteemme ei lopulta ole kuitenkaan tässä maailmassa ja sen katoavassa ajassa, vaan Jumalan valtakunnan ikuisessa todellisuudessa. Tässä todellisuudessa me tämänkin ajan kristityt koemme olevamme osa suurta jatkumoa, osa katkeamatonta kultaista ketjua, joka alkaa Egyptin ja Siinain erämaista, jatkuen Syyriassa, Bysantissa, Kiovassa,

Novgorodissa ja lopulta Karjalassa. Tässä kultaisessa ketjussa ovat olleet lenkkeinä omina aikoinaan kaikki pyhät ihmiset, jotka ovat kuulleet Kristuksen käskyn ja sitä noudattaneet. Jokainen heistä omalla tavallaan, mutta kuitenkin kaikki kuuliaisina Jumalan tahdolle. Näin kaikkialle maailmaan hahmottuu ja syntyy itäisen kirkkomme ketju. Tähän jatkumoon me liitämme myös Suomen ortodoksisen kirkon. Se on osa ortodoksisen kirkon lähetystyöhistoriaa, osa helminauhaa joka liittyy toisiinsa Egyptin erämaan ja Jäämeren rannan. Se on ollut hyökyaallon kaltainen prosessi, joka vääjäämättömästi on vyörynyt yli koko tunnetun maailman. Siinä on omat suuruuden aikansa ja omat rappion aikansa, mutta sitä ei ole mikään voinut pysäyttää, sillä kirkon syntyminen ja kehittyminen ei ole kiinni ihmisen tahdosta, vaan Jumalan siunauksesta. Kirkko elää tästä

siunauksesta ja siitä se myös kasvaa aikakaudesta toiseen.

Tänäänkin Kristus asettaa eteemme oman elämänsä, kuin tienviitaksi meille vasta-alkajille. Tästä pyhästä elämästä meidän on etsittävä pelastava viesti, samoin kuin alkukirkon kristityt etsivät ja löysivät sen. He luopuivat maailmasta sisäisen maailman tähden ja seurasivat Kristusta lähempää kuin kukaan meistä. Heillä oli omat uhrausten ja koettelemusten aikansa, mutta myös luottamus Jumalaan kaikessa mihin he ryhtyivät. Mielen ja sydämen nöyryys on avain päämäärämme ymmärtämiseen, totuutta tulee etsiä puhtain sydämin.

Mitä pidemmälle matkamme edistyy, sitä ankarampana meihin iskee tietous ettemme tiedä mitään. Totuus on meitä suurempi, emme voi käsittää sitä, olemme aina vain alussa. Mutta jos meillä on luottamus Jumalaan, hän itse antaa meille vastauksen, jokaiselle oman ja erityisen, joka on kuin uusi nimi, jota kukaan muu ei tiedä, sillä se on sydämen syvyydessä Jumalalta saatu. Meillä on etsinnässämme apuna sokean luottamuksen etuoikeus, jossa vain kuuliaisuus ja rakkaus todella merkitsevät jotakin. Ehkä tässä on osa viestistä, jonka kirkon pyhät tahtoivat opetuslapsilleen jättää perinnöksi. Me olemme lähestymässä pyhää lähdettä, josta elämä pulppuaa esiin pyhänä rakkautena. Hyvää yhteistä matkaa kirkollemme kaikkialla maailmassa.

Pappismunkki Johannes

Paasto

- keskeinen osa ortodoksin elämää

"Paastotkaamme hyvä, Herralle otollinen paasto. Totinen paasto on pahan välttämistä, kielen hillintää, kiivastuksesta pidättymistä, himosta, panettelusta, valheesta ja väärästä valasta luopumista. Tämä on totinen ja otollinen paasto."
(Virrelmästikiira, 3. säv)

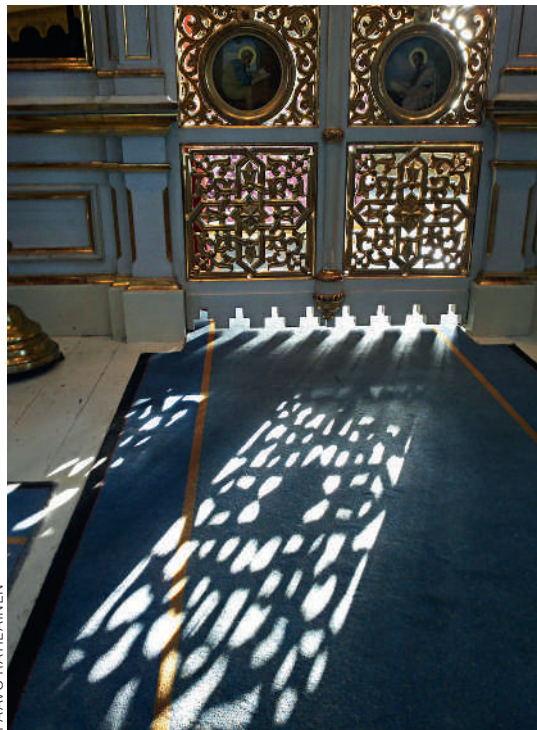
Paastoaminen on keskeinen osa ortodoksin elämää, sillä Kristus itse antoi meille paaston täydellisimmän esikuvan. Vanhan Testamentin aikana oli tyypillistä paastota onnettomuuksien ja vastoinikäymisten vuoksi, jolloin pukeuduttiin säkkiin ja siroteltiin tuhkaa päälle. Vuorisaarnassa Kristus kritisoi tätä "ulkokulustaista" käytäntöä sanoen:

"Kun sinä paastaat, voitele hiukseesi ja pese kasvosi. Silloin sinun paastoasi eivät näe ihmiset, vaan Isäsi, joka on salassa. Isäsi, joka näkee myös sen, mikä on salassa, palkitsee sinut" (Mt 6:17-18).

Suuriin juhliin valmistauduttiin paastolla ja rukouksella yksinäisyydessä. Paastoamisen kautta myös etsittiin elämälle uutta suuntaa.

Nämä samat periaatteet näkyvät ortodoksisen kirkon elämässä: paasto valmistaa meitä tiettyihin suuriin

juhliin ja sen tarkoituksena on erityisesti itsetutkistelun kautta syventää hengellistä elämäämme ja suhdettamme Jumalaan. Me paastoamme, jotta voisimme palvella Jumalaa entistä paremmin. Paaston tarkoituksena on siis ennen kaikkea sielumme puhdistaminen. Ruokapaasto auttaa saavuttamaan hengellisen paaston ja siksi sen merkitystä paastokilvoittelussa ei saa vähätellä.

PAAVO RATILAINEN

Juuri nyt ortodoksinen kirkko valmistautuu aloittamaan Pääsiäistä edeltävän pyhän ja Suuren paaston, jonka avulla valmistaudumme Kristuksen ylösnousemuksen juhlaan. Ennen Suuren paaston alkua on neljä valmistussunnuntaita, joiden sanoma on erityisen puhutteleva. Meidän eteemme tuodaan fariseus ja publikaani sekä tuhlaajapoika. Fariseuk-

sen ylpeys tuomitaan, mutta publikaanin nöyryys on se, mitä meiltä edellytetään. Kertomus kotiin palavasta tuhlaajapojasta puolestaan osoittaa katumuksen merkityksen: katumus on mielenmuutosta, halua muuttaa elämän suuntaa pysyvästi kulkemaan kohti Jumalaa. Jumala on rakkaus ja jokainen ihminen on luotu Jumalan kuvaksi. Siksi meidän tulisi aivan erityisesti huomioida lähimmäisemme. Tuomiosunnuntain evankeliumi painottaa voimakkaasti, kuinka viime kädessä kaikessa on kyse siitä, olemmeko osanneet auttaa ja rakastaa lähimmäistämme. Se on pelastuksen tärkein kriteeri. Jotta voimme aloittaa paastokilvoituksen puhtain sydämin, sovintosunnuntaina pyydämme anteeksi ja annamme anteeksi toinen toisillemme.

Suuren paaston alettua emme ole kilvoituksessamme yksin vaan kirkon

liturginen elämä tukee meitä. Erityiset paastojumalanpalvelukset ja -rukoukset, Raamatun lukeminen, kirkkolaulut ja koko kirkkorakennuksen interiööri muodostavat kokonaisuuden, joka auttaa meitä omaksumaan paastonajan "kirkkaan surumielisyyden."

Arkkipiispa Leo

Arkkipiispa Paavali vihki papiston avustamana Varkauden pyhäkön käyttöön 25.9.1960.

VARKAUDEN

KRISTUKSEN TAIVAASEENASTUMISEN KIRKKO

Sodan jälkeen Keski-Savoon, Leppävirralta Savonlinnaan saakka, asutettiin suuri joukko Karjalasta evakuoituja, pääosin ortodoksista uskoa tunnustavia perheitä. Alueelle perustettiin vuonna 1950 seurakunta, jonka keskuspaikaksi tuli Varkauden kaupunki ja seurakunta nimettiin Varkauden ortodoksiseksi seurakunnaksi.

Varkauteen rakennettiin kirkko ja Leppävirralle sekä Savonlinnaan tsasounat. Varkaudessa kirkon paikaksi oli tarjolla useita tontteja. Kirkko päätettiin rakentaa nykyiselle paikalle mm. siksi, että sekä rautatie- että linja-autoasema olivat sen välittömässä läheisyydessä. Lisäksi pyhäkkö oli Varkauden vanhan hautausmaan vieressä, jossa lepäävät sankarivainajat ja jossa sijaitsee Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkki.

Kirkon suunnitteli Varkauden kaupun-

ginarkkitehti Kalevi Väyrynen. Pyhäkkö on laivan muotoinen ja sen alttarissa on apsis. Kellotapuli on erillinen rakennus, joka yhdistyy kirkkoon pylväskäytävällä. Tapulissa sijaitsee kaikkiaan seitsemän kelloa. Viisi suurinta teräskelloa on valmistettu Tampereen Lokomon valimolla ja kaksi pienintä vaskikelloa on valmistettu Kokkolan kellovalimossa. Suurin kelloista painaa yli tonnin. Vaikka kirkossa on suora harjakatto, on sisäkatossa komea kupoli ja alttariosan katto on kaareva. Pyhäkössä on erinomainen akustiikka. Eteisen yläpuolel-

le on rakennettu parvi, josta kuoro lauloi vielä 70-luvulla. Myöhemmin kuoro siirtyi alas kirkkosaliin ja nykyisin se laulaa oikealla kirkon etuosassa. Ensimmäiset Jumalanpalvelukset toimitettiin kirkossa jo vuonna 1958. Arkkipiispa Paavali vihki papiston avustamana pyhäkön käyttöön juhlallisoin menoin 25.9.1960.

Ikonostaasi ja alttari

Kirkon ikonostaasin pyhäinkuvat maalasi taiteilija Veikko Marttinen. Ikonostaasin runkoa peittää mahonkiviilu ja pyhä portti

on messinkiä. Pyhässä portissa on tavanomaiset ikoni: Neitsyt Maria ja ylienkei Gabriel sekä evankelistat Matteus, Markus, Luukas ja Johannes. Portin yläpuolella oleva ikoni esittää Ehtoollisen asettamista. Muut ikonostaasin pyhäinkuvat portin oikealla puolella ovat Kristus, ylienkei Mikael ja kolmantena kirkon nimikkoikoni Herran Taivaaseenastuminen. Pyhän portin vasemmalla puolella ovat Jumalanäidin ikoni, ylienkei Gabriel ja Kristuksen kaste. Altarin takseinällä on suuri Kristus Kaikkivaltias -ikoni ja sivuseinillä sarjaa juhlaikoneja.

Ikonostaasin oikealla puolella on pienesä kiotassa Aleksandrian patriarka Partenios III:n siunaama Jumalanäitiä esittävä ikoni, joka on lahja vuonna 1989 seurakunnassa vierailleelta patriarkan edustajalta. Ikonostaasin vasemmalla puolella ja vasemmalla seinällä on kolme Korpiselän kirkosta peräisin olevaa pellille maalattua suurta pyhäinkuvaa. Ne esittävät Kristuksen syntymää, Kristuksen ratsastusta Jerusalemiin ja Golgatalle ristiä kantavaa Jeesusta. Kirkon kaksi metallista kirkkolippua eli horugvia on peräisin Tiurulan kirkosta. Pyhäkön etuosassa on analogeilla kaksi riisalla päällystettyä ikonia, jotka ovat peräisin Viipurin profeetta Elian kirkosta. Vasemmanpuoleinen on Jumalanäiti Horjumaton muuri -ikoni ja oikealla oleva esittää Kristus Kaikkivaltiaista.

Pyhäkön kyntteliköt on valmistettu Kuopiossa. Altarin pyhä pöytä on alkujaan ollut Laatokan Valamon pääkirkon valmistuspöytä. Muutama vuosi sitten pöytä palautettiin alkuperäiseen asuunsa, kun se sai Heinäveden Valamossa olleen kantensa takaisin paikalleen. Pyhällä pöydällä säilyttävät Alttarievankeliumi ja Ehtoollislahjojen säilytysastia ovat alkujaan Pitkärannan kirkosta.

Kirkon korjaus

Kirkon alkuperäinen lämmitys oli öljyllä toimiva puhalluslämmitys, jonka ongelmiana oli epätasainen lämmön jakautuminen ja häiritsevä puhallinääni. Pakkasilla kirkon takaosassa tarvittiin erillisiä sähkölämmittimiä, etteivät jalat olisi kylmetyneet. Sittemmin seurakunta on liittyy-

Kirkon ikonostaasin pyhäinkuvat on maalannut taiteilija Veikko Marttinen.

Altarin pyhä pöytä on alkujaan ollut Laatokan Valamon pääkirkon valmistuspöytä.

nyt kaukolämpöön. 80-luvulla kirkkoon teetätettiin sivuseiniä kiertävät jyrkät puupenkit, sekä kuorolaisten nuotti- ja kirjatelineet.

Vuonna 2000 kirkkoon tehtiin peruskorjaus, jossa vanha linoleumilaatoilla pinnoitettu lattia purettiin, lattia oikaistiin ja uudeksi pinnoitteeksi tuli Lapin marmori Valamon luostarin kirkon esikuvan mukaan. Remontissa uusittiin myös koko lämmitysjärjestelmä vesikiertoiseksi patterilämmitykseksi. Kirkkoon rakennettiin isännöit-

sijan huoneen paikalle nykyvaatimusten mukainen inva-WC. Ikonostaasia muutettiin myös siten, että nyt se on kaareva kirkkosaliin päin. Samalla solean eteen rakennettiin puolipyöreä amboni. Myös ikkunat uusittiin ja katto sekä seinät maalattiin. Uudistettua kirkkoa koristamaan hankittiin Venäjältä suuri kattokruunu. Kirkon korjaustöiden järjestelyistä vastasi silloinen kirkkoherra Martti Päivinen.

Hannu Haapalainen

Orvokki ja Antero Kudjoi ovat pitäneet huolta Varkauden kirkosta karjalais-savolaisella mentaliteetilla ja ahkeruudella.

Eläkkeellä ehtii kirkon hyväksi

Varkauden ortodoksinen kirkko sijaitsee hyvin keskeisellä paikalla kaupungin keskustassa ja sen ohitse kulkee valtatie 23. Joensuun suunnasta kirkolle saapuu harva se päivä eräs sininen maasturi. Autoa ohjaa kirkon isännöitsijä Antero Kudjoi ja kommentteja jakaa seurakunnan emäntä Orvokki Kudjoi.

Kudjoit siirtyivät eläkkeelle autokoulu-yrityksestään 2000-luvun alussa. Antero sai nimityksen isännöitsijäksi kesällä 2010 ja Orvokki emännäksi elokuussa 2011. Jo sitä ennen he olivat osallistuneet aktiivisesti seurakunnan toimintaan monella tapaa.

- Seurakuntamme elämässä tapahtui monia käytännöllisiä muutoksia, kun pitkäaikainen kirkkoherra Martti Päivi-

nen jäi eläkkeelle ja kun uusi kirkkoherra Bogdan Grosu astui tehtäviin elokuussa 2011. Tuossa siirtymävaiheessa meitä ohjasivat taidolla kirkkoherran sijaisina toimineet isä Paul Hesse ja isä Timo Hirvonen, Antero ja Orvokki muistelevat.

- Savonlinnan rukoushuone oli saatu remontoitua ja muutettua kirkoksi. Leppävirran rukoushuone ja Varkauden seurakuntakeskus odottivat vuoroaan, ja niiden remppaamista varten tilattiin kuntoarvioraportit. Kirkollishallitus on auttanut meitä avustuksilla kiinteistöjen kunnostamisessa.

Uudistuksien tuulet

Kirkkoa on korjattu runsaasti. Pannuhuone on uusittu. Eristyksiä ja viemäriöintii on parannettu. Kaiteita on asennettu ja laatoi-

tuksia on uusittu. Kirkonkellojen soittaminen on nyt vaivattomampaa, kun vajjerit on uusittu. Kukkapenkkejä, nurmikkoa ja muita istutuksia on kohennettu. Kirkkoa on uusittu myös sisältä, eteisestä alttari-tiloihin.

- Useat ovat yllättyneitä, miten mukava kirkko meillä onkaan. Yllättävän monelle paikkakuntalaiselle ortodoksikirkko on vielä käymätön paikka. Vielä haluaisin kirkon pihan valaisua lisätä, Antero tuumailee.

Seurakuntasalin keittiö laitettiin uusiksi vuodenvaihteessa. Se sai hieman lisätilaa, kun entisten komerojen väliseinät ja ovet purettiin. Laitteet, työtasot ja kaapistot on uusittu liki kokonaan. Orvokki myhäilee, kun noin 35-vuotias keittiö on nyt saatu uusiin puitteisiin.

Savonlinnassa kannetaan hyvin vastuuta seurakunnan tulevaisuudesta mm. lasten pääsiäiskirkon avulla.

Talkootyöllä on erinomaisen suuri merkitys Varkauden seurakunnassa.

KUVAT: JARMO IHALAINEN

Tiistaiseura on tukenut seurakunnan toimintaa mm. piirakkamyynnin tuloilla. Julia Kuvajalla (vas.) ja Aili Koposella on yli 150 vuoden kokemus piirakoista. Talkoolaisena häärimässä Irma Kolehmainen ja seurakunnan emäntä Orvokki Kudjoi.

Panihidasta sielujen lauantaina Varkauden Luttilan hautausmaalla on alkanut tulla perinne. Tapahtuma on koonnut mukaan ekumeenisesti myös muiden seurakuntien jäseniä. Nyyttarit hautausmaalla tuo tapahtumaan oman mukavan piirteensä.

- Kävijät ovat palveluksissa lisääntyneet. Toiminta on monipuolistunut isä Bogdanin aikana. Tilaisuudet tarvitsevat kunnan tarjoilut. Kirkkokahvit meillä on liki joka kerta liturgian jälkeen.

Yhdessä kahvittelut ja ruokailut ovat hyvin merkittäviä tekijöitä seurakunnan yleisen ilmapiirin rakentumisessa.

Kutsua lapsiperheille

Antero ja Orvokki kertovat, että eläkkeellä ehtii vapaaehtoisena häärimään. Varkauden seurakunnan isännöitsijöille maksetaan vuosipalkkio, mutta emäntä toimii talkoolaisena.

- Kirkossa toimiminen tasapainottaa elämää. Voisivathan ne harrastukset olla toisenlaisetkin, mutta näin on hyvin.

Varkauden seurakunnassa järjestettiin

vuodenvaihteessa Otto-yhteydenottokampanja.

- Hyvä, jos tuon avulla saisimme lisää vapaaehtoistyöntekijöitä, joille kyllä riittää tekemistä. Meiltä puuttuu seurakunnasta esimerkiksi ikonimaalauspiiri. Perheet, lapset ja nuoret pitäisi huomioida paremmin. Jumalanpalvelusten kiertämisjärjestystä pyhäkköjen kesken voisi myös muuttaa, jotta tietyt suuret juhlat eivät aina olisi samassa pyhäkössä, Antero ja Orvokki pohdiskelevat.

- Hyvä olisi kehittää myös tapahtumia vuoden kiertoon, joihin kirkosta kiinnostuneet ja uteliaat voisivat vaivattomasti osallistua. Ortodoksinen kirkko on vähemmistökirkko, ja se tarvitsee näkyvyyttä. Mukavaa oli esitellä kirkkoa ja piirakoita myydä esimerkiksi viime kesänä, kun seurakun-

tamme osallistui ensimmäistä kertaa lasten festivaaliviikon, Vekara-Varkauden, järjestämiseen.

Anteron ja Orvokin talkoointo on vienyt heitä myös Uuden Valamon ja Lintulan luostariin.

- Varkauden seurakunnan alueella on kaksi luostaria, mikä on aivan ainutlaatuista. Tuota suhdetta voisi vieläkin lähentää.

Ja kun kevät koittaa, rajantakainen Karjala kutsuu.

- Kesästä 1991 olemme Impilahden Uomaan kylällä vuosittain käyneet, mistä olen syntyisin. Juuret kutsuvat. Matkoihin ovat liittyneet myös käynnit mm. Valamon, Konevitsan ja Syväriläisen luostarisissa, Antero kertoilee.

Jarmo Ihalainen

Kalevi Hokkila sai Joensuun seurakunnan 120-vuotisjuhlissa Pyhän Karitsan Ritarikunnan I luokan mitalin tunnustuksena toiminnasta Suomen ortodoksisen arkkipiispakunnan hyväksi.

Kirkon kasvattaja

Kalevi Hokkila on vuosien ajan koonnut nuoria kirkon yhteyteen.

Kalevi Hokkila huomioitiin Joensuun seurakunnan 120-vuotisjuhlissa Pyhän Karitsan Ritarikunnan I luokan mitalilla. Mitalin myönsi 16.9.2013 Pyhän Karitsan Ritarikunnan suurmestari arkkipiispa Leo tunnustukseksi toiminnasta Suomen ortodoksisen arkkipiispakunnan hyväksi. Paljossa Kalevi onkin ollut mukana. Jäätyään leskeksi muutamia vuosia sitten, on seurakunta tullut yhä enemmän perheeksi maallisen perheen tilalle.

Kaikkein läheisintä Kaleville on ollut kirkollinen partiotoiminta. Sitä se on edelleenkin tälle 70-vuotiaalle teräspartiolaiselle. Partiotoiminnan Kalevi aloitti 1960-luvun alussa toimiessaan Karjalan Korvenkävijöiden lippukunnan johtajana. Opiskeluaikoina Kalevi osallistui myös maalliseen partiotoimintaan Mikkelin Ekin partiossa kolkkapoikajohtajana, mutta muutoin kyse on ollut pitkälle ortodoksisesta partiotoiminnasta. Kierrellessään maata opintojen ja töiden myötä Kalevi

ehti toimia niin Helsingissä Jyrin sisseissä kuin Kaavin kiehisissäkin. Kaavin kiehiset olivat ekumeeninen partiolippukunta.

Partiokämpän kehittäjä

Palattuaan kiertovuosiltaan Joensuuhun nuorisosihteeriksi, aloitti Kalevi toimintansa Valkeavaaran partiokämpän isännöitsijänä, missä pestissä hän palvelee edelleenkin. Kalevin aikana rovasti Erkki Piironen hankkima kämpppä on kasvanut merkittävästi. Aluksi 1987 rakennettiin piharaken-

nus, jonka jälkeen talkootöinä ovat nousseet rantasauna, Georgios Voittajan tsasouna, kota ja keittokatos, rantasaunan grillikatos sekä viimeisimpänä ponnistuksena portaat tsasounalle ja halkoliiteri. Tsasouna sijaitsee Valkeavaaran laella, jolle noustiin aiemmin jyrkkää ja liukasta rinnettä.

Joensuussa asuessaan Kalevi on perustanut kaksi partiokiltaa Karjalan ja Georgios Voittajan killat. Partiokillat ovat taustayhteisöjä, joiden jäsenistö koostuu partiolaisista, jotka ovat jääneet aktiivitoiminnasta. Silti kiltalaiset osallistuvat talkoisiin ja johtavat joskus tapahtumia. Georgios Voittajan killassa Kalevi on tällä hetkellä varapuheenjohtajana. Puheenjohtajana toimii rovasti Kalevi Kokkonen. Heikki ja Kalevi vuorottelevat killan johdossa. Karjalan Korvenkävijöissä, jonka taustayhteisö kiltalla on, on tällä hetkellä jäseniä noin 50.

Kirkon kasvattajaksi

Ortodoksileiman Kalevi sai kansakoulussa, kun hänet vapautettiin kaikesta uskonnollisesta toiminnasta. Osaltaan Kalevi olisi voinut kokea tämän kiusaamisena, mutta kaiketi opettaja myös ajatteli hänen oikeuksiaan ortodoksina. Näin hän jäi koulussa uskonnollisen kasvatuksen ulkopuolelle. Joensuussa hän toimi jo 1960-luvulla partiotoiminnan ohella nuorisotyötoimikunnan jäsenenä. Kalevi valmistui ortodoksiseksi nuorisohjaajaksi Punkaharjun kansanopistossa, jossa opettajana toimi

Kirkollinen partiotoiminta on Kaleville tärkeää. Partiotoiminnan Kalevi aloitti 1960-luvun alussa toimiessaan Karjalan Korvenkävijöiden lippukunnan johtajana.

isä Hannu Loima. Myöhemmin hän sai myös kansakoulun uskonnonopettajan pätevyyden. Opiskeluaikanaan Kalevi toimi ONL:n johtokunnassa sekä leirinohjaajana. Helsingissä Kalevi toimi eri ortodoksipiireissä, joissa tehtiin jopa omia radio-ohjelmia. Juankoskelle Kalevi perusti ONL:n kerhon.

Palattuaan Joensuuhun Kalevi oli valtuustossa kolme kautta, toimi Nikolaoksen kirkon isännöitsijänä neljä vuotta ja saman ajan seurakunnan neuvostossa. Vaalitoimikuntaa hän pyöritti toistakymmentä vuotta. Kalevi on jäänyt pikkuhiljaa eläkkeelle eri luottamustehtävistä, mutta partiolainen on aina partiolainen. Tästä hyvänä merk-

kinä on se, että syyskuun alussa Kalevi vietä 70-vuotispäivää nimenomaan partiolaisten kanssa Valkeavaaran tsasounalla ja partiokämpällä.

Uskonnollisesta kasvatuksesta

Nykyaikana keskustellaan paljon uskonnonopetuksen tunnustuksellisuudesta. Kalevi Hokkila ei saanut koulussa uskonnollista opetusta eikä kasvatusta, itse hän on kuitenkin aina löytänyt kirkon niiltä paikkakunnilta, joissa hän on asunut – kaikkialta Suomesta.

– Harmillistahan tällainen keskustelu on, mutta itse en ole sen vuoksi huolissani. Kirkolla on paljon annettavaa nuorille.

Kalevin kokemuksen mukaan nuoria tulee yhä edelleenkin leireille, vaikka he eivät näykään niin hyvin kirkon arjessa tai jumalanpalveluksissa.

– Ortodoksinen kirkko on perinteinen ja turvallinen yhteisö, siksi moni nuori hakeutuu sen yhteyteen.

Mahdollinen tunnustuksettomuus ei Kalevin mielestä iske niin pahasti ortodokseihin. Kirkossa on vain luotettava siihen, että leiri- ja retkitoiminta vetää nuoria puoleensa ja sitä kautta he löytävät tiensä myös kirkon aktiiviseen jäsenyyteen. Tätä toimintaa on siten jatkossakin tarjottava nuorille, yhä enemmän, jos koulujen opetus muuttuu tunnustuksettomaksi.

Kalevi Hokkila yhdessä Joensuun kirkkoherran, livo Suvannon kanssa.

Tuomas Järvelin

Hiljaa hyvä tulee

*- Suuri paasto kutsuu,
valmistaa ja kannustaa*

Suuri paasto on taas ovella. Arjen uuvuttama pieni ihminen huokaa ja valittaa elämänsä kiireitä. Vielä tämä paastokin kaiken muun lisäksi. Moni jakaa tämän tunteen paaston alussa. Oikean tahtotilan löytäminen on vaikeaa ja usein paaston merkitys jää hämärään peittoon. Ensimmäisenä tulevat mieleen kiellot ja rajoitukset, ärsyttävä riittämättömyys ja kohtuuttomat vaatimukset. Onneksi suuri paasto poikkeaa kaikista muista paastojaksoista. Se itse kutsuu, valmistaa ja kannustaa. Muut paastojaksot alkavat ja päättyvät kuin varkain, mutta Suurta paastoa odotetaan ja valmistellaan. Uskallan väittää, että paaston kokemus sääntöjen määräysten viidakkona etään-

nyttää. Ajatus paaston vapauttavasta ja anteeksiantavasta hengestä voi tuoda paaston minulle mahdolliseksi.

Valmistusviikkojen kannustava henki

Valmistusviikkojen edellä sunnuntait kertovat meille suuria ajatuksia rukouksesta, anteeksiannosta ja Jumalan oikeudenmukaisuudesta. Henki on äärimmäisen kannustava, minut kutsutaan mukaan yhdessä muiden kanssa. Joskus kirkkovuoteen saadaan sovitettua myös Sakkeus. Kristuksen kohtaamista kaipaava pieni mies, joka haluaa nähdä. Jumalannäkeminen avautuu meille lähimmäisen kautta. Toinen ihminen muuttuu paaston suureksi haasteeksi itsekkäälle minälle ja me joudumme

miettimään omaa paikkaamme kodissa, työpaikoilla ja seurakunnassa. Lähimmäinen pakottaa minut miettimään omia valintoja, oikeuksieni ja tahtoni vaikutusta toisiin ihmisiin ja koko ympäröivään maailmaan. Jumalan kohtaaminen muuttaa Sakkeuksen. Muutos on mahdollisuus myös meille.

Jumalan hoitava rakkaus

Paaston alku sovintosunnuntain ehtoopalveluksessa on aina järisyttävä kokemus. Vuosikymmenien kokemuskaan ei muuta tuon palveluksen kipeän puhdistavaa tunnelmaa. Vuosi vuoden jälkeen samat synnit, turhat ja kielteiset ajatukset lähimmäisistä ja oma hengellinen laiskuus saavat tuntemaan itseni pieneksi ja avutto-

TUUKKA RANTANEN

misen maailma odottaa paaston kulkijaa. Liian suuren roolin paastossa ottaa murehtiminen oikeasta ruokataloudesta. Yksinkertainen, helposti valmistettava ravinto on hyvä ja toimiva lähtökohta. Paaston idea on palauttaa ravinto ruumiin käyttövoimaksi ja unohtaa yltäkylläisen maailman nautinnonhalu. Ruoka on usein meille mielihyvän lähde. Me syömme hyvin ja sitä mistä me pidämme. Syömme juhliessamme menestystä tai etsiessämme lohtua epäonnistumisissa. Tästä on vaikeaa luopua. Minulle säännöksi riittää yksinkertainen, nopeasti valmistettava ja lähellä tuotettu ravinto.

Aika ei ole omaani

Aika on paaston mittari. Oikein ymmärretty paasto antaa minulle aikaa. Se vie ajatukset pois minän maailmasta ja pakottaa antamaan aikaa muille. Ajatus siitä, että aika ei ole minun omaani sopii paastoon hyvin. Itsekäs ajankäyttö on myrkyä läheisille. Kuinka usein huomaan sanovani, ettei minulla juuri nyt ole aikaa, tärkeät työtehtävät kutsuvat tai minulla on jotain muuta. Onko suurempaa itsekkyyttä kuin kieltää hetki läheiseltä. Tätä haluaisin omassa paastossani opetella. Paastokeräykset ovat oivallinen tapa kantaa vastuuta. Kaikki eivät voi palvella lähimmäistä kohtaamisen ja kuulemisen tasolla. Kylmä raha voi tässä tapauksessa välittää tärkeää ja lämmintä viestiä. Meitä on opetettu, että

pitää antaa mahdollisuuksien mukaan. Se ei ole vain luopumista ylimääräisestä ja minulle tarpeettomasta.

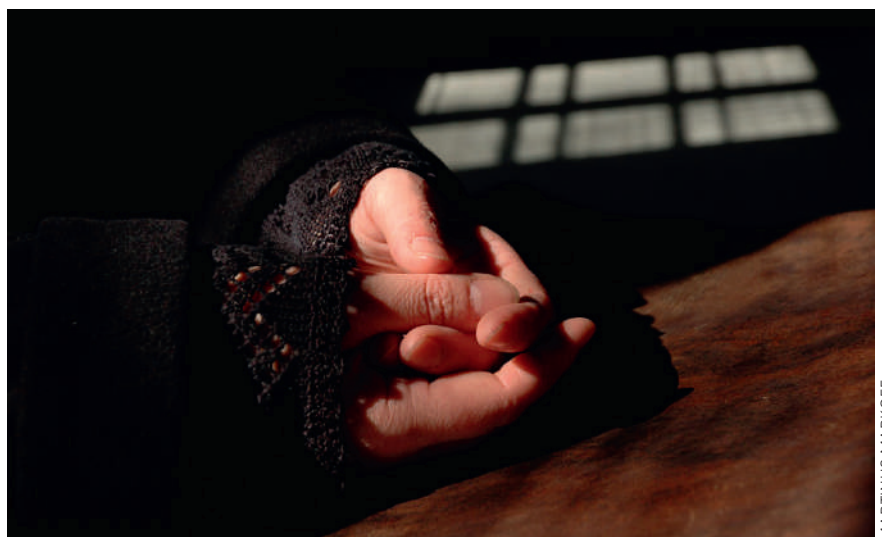
Halu kasvuun ja muutokseen

Paasto ei ole urheilusuoritus, missä menään verenmaku suussa ja katsotaan mihin voimat riittävät. Paaston matkaa tehdään sopusoinnussa läheisten, kirkon ja minän kanssa. Aina kuulee sanottavan, että tuleehan se Pääsiäinen vähemmälläkin. Ja tuleehan se, mutta millaisen kokemuksen minä siitä saan ja miten se minua koskettaa. Vaivannäön kautta juhla avautuu uudessa valossa ja osallisuuden vahva kokemus syntyy vaivannäöstä. Paasto ei voi onnistua. Paasto ruokkii pienuuden ja epäonnistumisen kokemuksia. Epäonnistuminen paastossa merkitsee useimmiten rehellistä minän näkemistä. Onnistumisen tunne ruokkii usein ylpeyttä ja sitä me koetamme paastossa välttää. Kirkko moninkertaistaa jumalanpalvelustarjonnan ja tarjoaa monia yhteisen jakamisen kokemuksia. Meitä kutsutaan myös henkilökohtaiseen katumukseen. Katumuksen toimittamisen tavoite ei ole etsiä vain katumuksen aiheita ja elämän solmukohtia, vaan myönteistä halua kasvuun ja muutokseen. Paljon jää sanomatta ja paljon keskeistä ilman huomiota, mutta lähde mukaan, tule ja näe!

Kirkkoherra Timo Mäkirinta

maksi. Aito kohtaaminen anteeksiannossa vie mukanaan ja tunne Jumalan hoitavasta rakkaudesta muuntuu todeksi ainakin tämän hetken ajaksi. Tulee hyvä ja levollinen mieli – halu lähteä kokemaan lisää ja löytämään jotain kadotettua. Kirkko on jo puettu katumuksen väriin, palvelusten luonne muuttuu, kutsuva katumus on läsnä ja juuri minut pyydetään mukaan.

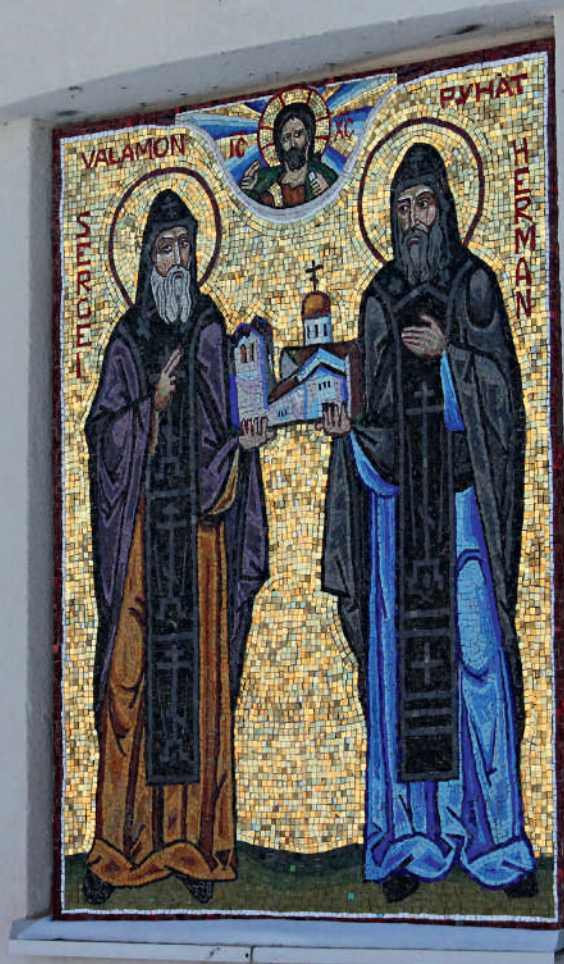
Paaston tekstit puhuvat ihmisyyden suurista asioista. Ne kysyvät kerta kerran jälkeen kuka sinä oikeasti olet, muistatko lähimmäisiäsi ja haluatko todella muuttua. Ne ovat vahvaa rukousta muutoksen etsijälle, mutta samalla suuren ymmärryksen ja anteeksisaamisen lahjaa meille kaikille. Jumalanpalvelusten, katumuksen ja näke-

MARTINUS MARKOFF

MARI VAINIO

Paikallisuus, aikakaudet ja ikuisuus

- Suomen ortodoksinen kirkko ajassa ja maailmassa

Elämme kutistuvassa maailmassa. Ei tarvitse olla edes keski-ikäinen huomataksaan, miten etäisyydet ovat yhä vähemmän merkitsevä tekijä ihmisten välisessä yhteydessä. Helposti ja yllättävän huokeasti voimme liikkua paikasta toiseen, maasta ja manta-reeltakin toiseen. Netin kautta saamme silmänräpäyksessä välitetyiksi viestejä ja tietoa melkein minne vain. Monet eri kulttuuripiireihin kuuluvien ihmisten vuorovaikutusta vaikeuttavat tekijät ovat vähenyneet.

Lähtökohtaisesti eivät kaikki ihmiset ole samanlaisia. Erilaisuutta esiintyy samasakin kulttuuripiirissä ja vielä enemmän, kun erilaisista olosuhteista tulevat ihmiset kohtaavat. Kokonaisvaltainen kohtaaminen tapahtuu edelleen kasvoista kasvoihin.

Ortodoksit maailmalla

Ortodokseina tiedämme, että kirkko on maailmanlaajuinen. Itsenäisten ortodoksikirkkojen perheen sisarukset ovat erilaisia: kieli, kansalliset kulttuuritekijät, ympäröivät olosuhteet ja ortodoksien määrät

poikkeavat suurestikin. Viime vuosisadalla alkaneet suuret muuttoliikkeet ovat ravistelleet ja ravistelevat yhä ortodoksikristittyjä. Kirkkojen perinteisten, kanonisten alueiden rajojen ulkopuolelle muuttaneet ortodoksit ovat muodostaneet uusilla asuinpaikoillaan hengelliseksi kodeikseen seurakuntia, joita tavallisimmin paimentavat entisestä kotimaasta tulleet papit. Näin samaan kaupunkiin tai samalle seudulle on saattanut syntyä useita ortodoksiyhteisöjä.

Vasta hiljan, kolmannen ja neljännen emigranttisukupolven aikana on alettu

kaivata yhteistä ortodoksiyhteisöä uusilla asuinsijoilla. Tätä kehitystä edesauttaa muutamia vuosia sitten toimintansa aloittaneet maakohtaiset eri ortodoksikirkkojen piispojen konferenssit.

Suomessa omintakeisesti

Suomessa ortodoksien tilanne on erilainen. Suomen ortodoksinen kirkko on nivoutunut kansallisen yhteisön osaksi tavalla, joka ei ole marginaalinen: ortodoksinen kirkko tiedostetaan osaksi kansallista yhteiskuntaa. Tätä hyvää tilannetta ovat edeltäneet useat kehitysvaiheet.

1800-luvun lopussa muodostetusta Suomen hiippakunnasta tuli 1920-luvun alussa Suomen autonominen kirkko, jolla on valtion säädöksillä vahvistettu asema. Viime sotien jälkeen tapahtuneet väestönsiirrot toivat ortodoksit uusille asuinsijoille eri puolille maata. Valtiovalta tuki evakkojen hengellistä elämää rahoittamalla uusien pyhäkköjen rakentamista. Aikaa myöten tulijoiden ja kantaväestön keskinäiset suhteet löysivät uomansa.

Noin puoli vuosisataa sitten Suomessa alkoi herätä yhä laajempi kiinnostus ortodoksista kulttuurista ja hengellisyyttä kohtaan. Kirkon johdossa ja kentällä oli henkilöitä, jotka saattoivat vastata syntyneeseen kiinnostukseen. Luostarien jälleenrakentaminen 1970-luvulla tuki tätä myönteistä kehitystä.

Ulkonaisesti kehitys oli siis myönteinen. Mutta pieneen vähemmistöön kohdistui myös paineita. Viime vuosisadalla oli Suomessa voimakkaana yhtenäisen kansallisen identiteetin vaatimus. Enemmän tai vähemmän tarkasti määritellystä suomalaiskansallisesta ihanteesta poikkeavia oudoksuttiin: vierastettiin toisuskoisia, karjalaisia, venäläisiä ja koltia. Toimeen tuleminen tarve pakotti vähentämään erottuvaa käyttäytymistä kodin seinien ulkopuolella. Vasta 1900-luvun viimeisillä vuosikymmenillä tilanne muuttui myönteiseen, hyväksyvään suuntaan.

Luostarien jälleenrakentaminen 1970-luvulta tuki kirkon kasvua.

MARI VAINIO

Kirkko on ortodoksien merkittävä voimanhäde. Vähäinen väestöpohja ja hajallaan sijoittuminen oli ja on edelleen seurakunnille suuri haaste. Tässä tilanteessa ovat apuna kirkon maallikkojärjestöt, Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunta ja siitä sotien jälkeen omaksi järjestöksi muotoutunut Ortodoksisten Nuorten Liitto. Veljeskunnan Tiistaiseurat ja ONL:n nuortenerhot yhdistävät paikallisina toimijoina hajallaan olevat ortodoksit. Yhdessä oman perinteen hengellisyyden merkeissä, keskinäinen apu ja yhteisten hankkeiden parissa toimiminen vahvistaa siteitä omaan kirkkoon. Samojen järjestöjen vuosijuhlat ja suurleirit toimivat mieliin painuvina tapahtumina.

Moni-ilmeinen kirkkomme

Elämme ajassa ja ajalle on ominaista alituiset vaihtelut. Näin on myös kirkon elämässä. Jo parinkymmenen vuoden ajan on Suomeen muuttanut yhä kasvava määrä ihmisiä perinteisistä ortodoksimaista. Keskuudessamme asuu yhä enemmän mm. kreikkalaisia, georgialaisia, serbejä, bulgaareja, ukrainalaisia ja venäläisiä ortodokseja. Samoin kuin entispolvien arjalaiset ja venäläiset nämä sopeutuvat Suomen olosuhteisiin ja hakevat tietään kirkon yhteyteen. Monessa seurakunnassa he tuovat omaa väriään kirkon elämään. On hyvä, ettei yhtenäiskulttuurin vaatimus ole enää voimissaan. Suomalaiset ovat yhä avoimempia kansakäymiselle erilaisten ihmisten kanssa. Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunta on nyt kuten aiemminkin suuntautunut yhdistämään maamme ortodokseja ja toimimaan seurakuntien tukijärjestönä silloin, kun uudenlaisten tilanteiden myötä tarvitaan luovaan yhteistoimintaan nojaavia ratkaisuja.

Näin Suomen ortodoksisella kirkolla on oma paikkansa kirkkoperheessä. Sillä on omat piirteensä ja sen jäsenillä on monta syytä kiittää Jumalaa hänen huolenpidostaan. Piispat, papit ja maallikot hakevat yhdessä kirkkoyhteisölle tietä tulevaisuuteen. He tekevät sen muistaen, että Herra itse on tie, totuus ja elämä. Vaikka aikakaudet vaihtelevina seuraavat toisiaan, kirkon missio, sen perustehtävä, on ja pysyy: kirkko johdattaa ikuisen elämään.

Sergius Colliander, pappi

Kirjoittaja työskentelee

Pyhien Sergein ja Hermanin

Veljeskunnan toiminnanjohtajana

**Pyhien Sergein ja Hermanin
Veljeskunta ry. (PSHV)**

Valamon luostarin tulipalo oli tuhopoltto

Valamon luostarissa syttyi 22.1. keskiviikkoiltana, hieman ennen kahdeksaa tulipalo, joka tuhosi Sillankorvassa olleen puisen varastorakennuksen. Palo saatiin yön aikana pääosin sammumaan eikä se vaarantanut alueen muita rakennuksia kuten kirkkoa, kirjastoa, opetus- ja hotellitiloja.

Tulipalossa tuhoutunut puinen varastorakennus oli pinta-alaltaan 480 neliötä. Rakennuksella ei ole suurta kulttuurihistoriallista merkitystä. Viereiset rakennukset, pieni asuintalo ja ns. Sillankorvan majoitustila ovat kuitenkin suojelukohteita ja luostarin historian kannalta merkittäviä. Ne säästyivät palossa, asuinrakennukseen tuli jonkin verran savu- ja vesivahinkoja.

Palon syttyessä rakennuksissa ei ollut ihmisiä, joten vahingot ovat aineellisia, mm. luostarin uudehko traktori tuhou-

VALAMON LUOSTARI

tui palossa.

Poliisi on todennut teknisessä tutkimuksessa, että tulipalo oli tuhopoltto. Palon sytyttäjäksi epäilty mies on saatu kiinni ja hän on poliisin kuulusteluissa myöntänyt teon.

Varastorakennuksen palo ei vaikuta luostarin normaalitoimintoihin, Valamon opiston toimintaan tai esimerkiksi vierailijoiden käynteihin. ♦

Aamun Koitto äänilehtenä lukemisesteisille

Aamun Koitto ilmestyy äänilehtenä, joka sisältää kaikki peruslehden aineistot. Äänilehti on tarkoitettu näkövammaisille ja muille lukemisesteisille. Äänilehti ilmestyy cd-levyllä Daisy-formaatissa. Daisy-formaatti on kehitetty helposti käytettäväksi ja selattavaksi äänikirjamuodoksi, jonka kaikki hyvät ominaisuudet tulevat käyttöön Daisy-kuuntelulaitteella. Kuuntelu on myös mahdollista muulla mp3-laitteella, joka käyttää cd-levyjä.

Näkövammaisten Keskusliiton Daisy-neuvonta opastaa Daisy-soitti-

mien lainaamisessa ja käytössä, puhelin 09 3960 4040, sähköposti daisy@nkl.fi.

Aamun Koitto äänilehtenä on tilattavissa 12 euron vuosimaksusta Etelä-Savon näkövammaiset ry:ltä, puhelin 0440 161555, sähköposti toimisto@esn.fi, maanantaista torstaihin kello 9–14.

Ortodoksista kirjallisuutta lukemisesteisille

Celia-kirjaston kokoelmissa on runsaasti ortodoksista kirjallisuutta äänikirjoina. Täältä löytyy esimerkik-

si nunna Kristodulin ja isä Serafim Seppälän kirjoja. Samoin kokoelmassa on ortodoksisia klassikoita, kuten Valamon vanhuksen kirjeitä, Vaeltajan kertomukset ja Filokalia. Näön heikkenemisen tai muiden itsenäisen lukemisen esteiden ilmaantumisen ei siis tarvitse sulkea pois lukuharrastuksesta. Olisitko sinä tai omaisesi tai ystäväsi kiinnostunut? Ota yhteyttä Celia-kirjastoon puhelin 09 2295 2200, sähköposti palvelut(at)celia.fi. Katso myös www.celia.fi! ♦

Isä Sergius Colliander

Pyhiinvaelluksella kohti ykseyttä

Kirkkojen maailmanneuvoston 10. yleiskokous järjestettiin Etelä-Korean Busanissa loka-marraskuussa 2013. Kokoukseen otti osaa yli 3000 ihmistä eri rooleissa; tarkkailijoina, järjestöjen edustajina, nuorisostuertteina, ja paikallisina vapaaehtoisina. Virallisia delegaatteja oli lähetetty kaikkiaan noin kolmestasadasta maailmanneuvoston jäsenkirkosta. Itse kuuluin tähän ryhmään Suomen ortodoksisen kirkon edustajana.

Busaniin oli saapunut ihmisiä kaikilta mantereilta yli sadasta maasta. Tunnustuskuntien, kulttuurien, ja kielten kirjo heijasti laajasti kristillisyyden ja ihmisyysyden moninaisuutta. Tässä joukossa heräsi kysymys, mikä meitä yhdistää. Kristittyinä kokousväkeä yhdistävien ja erottavien tekijöiden rajat kulkivat osaltaan kirkkoperheitten mukaisesti. Toisaalta kirkkoperheitten sisällä oli jakaantuneita mielenpiirteitä, joissa eri tunnustusperinteistä tulevat kristityt kuitenkin kokivat keskinäistä yhteyttä. Varsinkin seksuaalisuuteen liittyvät kysymykset jakoivat ja yhdistivät ihmisiä kirkkokuntarajoihin katsomatta. Epäyhtenäisyyden sisäiset ilmaukset pakottavat ortodokseja työskentelemään oman keskinäisen yhteytensä eteen. Sitä ei voi pitää itsensänselvyytenä.

Yhteyttä on mahdollista ilmentää monentasoisesti sekä sisäisesti ortodoksien kesken että suhteessa toisiinsa kristittyihin. Kokouksen yhteydessä vetämäni raamattutyöskente-

OUTI VASKO

Orientaalisortodoksinen iltarukous.

ly osoitti, että Raamatun teksti voi erinomaisesti palvella yhteyden kokemista. Se on alusta, jolla kaikki kristityt kokevat olevansa kotona.

Yleiskokouksessa hyväksytty Ykseysasiakirja muistutti, että ekumenian päämääränä on näkyvä kirkollinen yhteys eli yksi kirkko. Monet ekumeniassa mukana olevat ihmiset epäilevät, onko ykseyden saavuttaminen todella mahdollista. Ehkä tuntuu päämäärän kaukaisuudesta ei pitäisi suhtautua tuskastuen. Olennaista on nimittäin myös itse matkanteko, jota ilman perille ei voi päästä. Yleiskokouksen lopussa Kirkkojen maailmanneuvosto kutsui kristittyjä pyhiinvaellukselle kohti ykseyttä, rauhaa ja oikeudenmukaisuutta. Näiden tavoitteiden puolesta kannattaa nähdä liikkeelle lähtemisen vaiva ja matkan teon rasitukset. Emmehän me kristittyinä ajattele pääsevämme helposti hyvään tulokseen. Emme hengellisessä elämässä emmekä ekumeniassa. ♦

Pekka Metsö

Laulaen, huutaen, ääntäen ja lausuen

Ortodoksinen kirkkolaulu on rukousta. Sanan ja säveln keinoin se julistaa kirkon oppia ja uskoa. Kirkkolaulu ei siis ole vain mukava harrastus muiden joukossa tai viihdykettä jumalanpalveluksissa.

Sanomme mielellämme laulavamme ”Jumalan kunniaksi”. Tällä puolustelemme paitsi oman äänemme ja sävelkorvamme heikkouksia, myös huonosti harjoiteltua, huolimattomasti esitettyä ja sisällyksetöntä laulua, josta voi kysyä, palveleeko se sittenkin enemmän omia tarpeitamme kuin Jumalan kunniaa.

Ortodoksiset kirkkorakennukset ovat koristeellisia ja kauniita siksi, että niihin astuessamme voisimme kokea jotakin taivasten valtakunnan kauneudesta ja loistosta. Kirkkoon kelpuutetaan ainoastaan parhaita materiaaleista taidokkaasti valmistettuja esineitä, jotka julistavat Jumalan, ei tekijänsä, kunniaa.

Kaikkeen kirkkotaiteeseen kuuluu oleellisesti tiettyjen sääntöjen noudattaminen, harjoittelun kautta saavutettu taito ja kaikkein parhaimman kelpuuttaminen. Tämä koskee myös kirkkolaulua.

Kirkkokuorolaisen tulee osallistua harjoituksiin säännöllisesti pystyäkseen hoitamaan tehtävänsä asiaankuuluvalla vakavuudella ja hartaudella. Harjoittelun kautta jumalanpalvelustekstit tulevat tutuiksi niin, että laulamissa on ymmärrys mukana.

Ei riitä, että kukin laulaja hallitse oman osuutensa. Vasta harjoituksen kautta kuorolaisten äänet alkavat sointua yhteen niin, että he laulavat kuin ”yhdestä suusta ja yhdestä sydäimestä”. Se on harmoniaa, johon kirkkotaiteessa pyritään.

Profeetta Elia ilkkui muinoin Baalin profeettoja: ”Huutakaa kovempaa! Onhan hän jumala, mutta hänellä taitaa olla kiireitä” (1. Kun. 18:27). Baalin profeetat eivät saaneet vastausta, mutta Jumala kuuli Elian sanat ja täytti hänen rukouksensa. Meidänkään ei tarvitse herättää Jumalan huomiota äänellämme. Hän kuulee myös hiljaisen sydämen laulun ja rukouksen.

*Kirsi-Maria Hartikainen
kanttori*

KS Piispa Arsenin ikoneita nähtävillä Virossa

Tallinnan naapurikunnassa, Viimsin evankelis-luterilaisessa Pyhän Jaakobin kirkossa, on nähtävillä KS Joensuun piispa Arsenin ikoninäyttely ”Enkelten saatto”.

Näyttelyssä on esillä kokoelma piispa Arsenin vuosina 2013–2014 perinteisellä temperatekniikalla puulle maalamia ikoneja. Näyttelyn rungon muodostaa kolmetoista ikonia sisältävä, Taivaaksi nimitetty kokonaisuus, joka esittää Kristusta, enkelten saattoa ja evankelistojen symboleja. Se tulee peittämään erään Etelä-Suomessa sijaitsevan yksityisen tsasounan sisäkaton. Taivas-kokonaisuuden lisäksi esillä on muutamia yksittäisiä ikoneja.

Piispa Arseni oli vuosina 2001–02 Ekumeeninen kirkkokeräys Viroon-toimikunnan aktiivinen jäsen. Keräyksellä tuettiin Tallinnan ortodoksisen Pyhien Hannan ja Simeonin kirkon kunnostusta ja Viimsin luterilaisen Pyhän Jaakobin kirkon rakentamista.

Pyhän Jaakobin kirkon seurakunnan järjestämä näyttely on kiitos kirkon hyväksi tehdystä työstä. Näyttelyllä rakennetaan myös siltaa Viron ja Suomen sekä kahden kirkon välille. ♦

Näyttely on avoinna 31.3. saakka.
Kirkon osoite: Nurme tee 2, Viimsi.

Suomen ortodoksinen kirkkomuseo avataan syksyllä. Uudistunut museo tunnetaan jatkossa nimellä Riisa - Suomen ortodoksinen kirkkomuseo. Museo on avannut uudella nimellään myös omat Facebook-sivut.

Lisätietoja:
www.ortodoksinenkirkkomuseo.fi

Yhteistyötä Sântämän luostarin kanssa

Joukko Joensuun ortodoksisen seurakunnan ahkeria talkoolaisia on jo useana vuonna käynyt auttamassa Sântämän luostarin kunnostustöissä. Matkapapina toimineen isä Vesa Takalan innoittamana on tehty raivaustöitä, rakennettu siltoja, varastotiloja ja tehty erilaisia huoltotöitä. Talkoolaisten ydinjoukon koostuu Hoilolan kylän tiistaiseuralaisista. Lisänä ystäviä, tuttavuuksia ja sukulaisia eripuolilta Suomea. Talkoomatkoja tehdään kahdesta neljään kertaa vuodessa. Viimeisin urakka oli jääristin teko ja pystyttäminen tammikuun 18. päivä. Risti juhlisti luostarin perustajan Afanasi Sântämäläisen muistopäivän ja Teofanian juhlaa.

Sântämän luostari on perustettu 1500-luvun puolivälissä. Se sijaitsee Karjalan Tasavallassa, lähellä Aunusta, Nurmoilan kylässä. Sen perustaja Afanasi Sântämäläinen toimi Syvärin

ANTERO SALONEN

Komea jääristi pystytettiin rantatöyräälle. Sitä ihalemassa luostarin igumenia Varvara.

luostarissa pappismunkkina ja igumenina. Vanhalla luostaripaikalla toimii nyt uusi nunnaluostari.

Afanasi Sântämäläinen lukeutuu Karjalan valistajiin ja hänen muistopäiviään vietetään tammikuun 18. ja toukokuun toinen päivä. ♦

Anneli Lujanen

Mitä OTTO antoi Mikkelille?

Mitä Mikkelin seurakunnassa viime syksynä toteutettu OTTO - kampanja antoi? Oma tutuksi – tuttu omaksi -teemalla tehty puhelin- ja nettikysely luotsasi seurakuntalaisten mielipiteitä. Puhelimitse tavoitettiin 38,2 prosenttia täysi-ikäisistä seurakunnan jäsenistä, nettikyselyyn vastauksia tuli 41. Kampanja toteutettiin suomeksi, venäjäksi ja englanniksi. Hankalinta oli löytää puhelinnumeroita. Siinä muisteli kaihoten entisajan puhelinluetteloita.

Seurakunnan yhteydenotto koettiin myönteisenä käden ojennuksena. Se oli tilaisuus antaa selkeää palautetta hyvistä tai huonoista kokemuksista sekä esittää toivomuksia ja ehdotuksia toimin-

taan. Luultavasti tärkeintä vastaajille oli tunne, että heistä ja heidän mielipiteistään välitetään. Kampanjan vapaaehtoissoittajat kokivat, että heidän soittonsa otettiin hyvin vastaan, ei häiriökäsi. Etukäteisvalmennus oli tähdännyt juuri tähän.

Kampanjan perusteella seurakunnan yleisarvosanaksi tuli kouluasteikolla 7,7. Jäsenyyden tärkeyden keskiarvosana oli samalla mittarilla 8,6. Raportti kampanjassa kerätystä aineistosta lähtee neuvostolle ja valtuustolle. Uskon, että se on hyvä työkalu toiminnan kehittämiseksi. ♦

Leena Orro

media

YLE Radio 1

18.2. Iltahartaus klo 18.50, Filantropian projektipäällikkö Aino Nenola

23.2. Liturgia klo 11, Pyhän Apostoli Andreksen kirkko, Rovaniemi

1.3. Aamuhartaus klo 6.15 ja 7.50, kanttori Varvara Merras- Häyrynen

5.3. Suuri katumuskanoni klo 18.00, Pyhän Nektarios Eginalaisen kirkko, Kitee

9.3. Liturgia klo 11, Herman Alaskaisen kirkko, Tapiola

18.3. Iltahartaus klo 18.50 pastori Teemu Toivonen

22.3. Aamuhartaus klo 6.15 ja 7.50 pastori Heikki Honkamäki

23.3. Liturgia klo 11 Tihvinäläisen ikonin kirkko, Viinijärvi

6.4. Liturgia klo 11, Pyhän Nikolaoksen kirkko, Joensuu

9.4. Ennenpyhitettyjen lahjain liturgia klo 18, Pyhän Johannes Teologin kirkko, Joensuu

18.4. Suuren perjantain iltapalvelus klo 18, Pyhän Nikolaoksen kirkko, Imatra

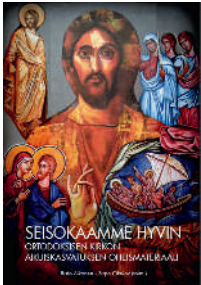
19.- 20.4. Pääsiäisen aamupalvelus ja liturgia klo 23.55-03.00 (tv, radio), Valamon luostari

12.4. Aamuhartaus klo 6.15 ja 7.50, metropoliitta Ambrosius

15.4. Iltahartaus klo 18.50, piispa Arseni

Seisokaamme hyvin, Ortodoksisen kirkon aikuiskasvatuksen oheismateriaali.

Risto Aikonen-Sirpa Okulov (toim.) 2013

”Pyhitetyssä kodissa”- kooltaan pieni, mutta sisällöltään rikas, kuvitettu kirjanen toimii ansiokkaasti opetuksen ja keskustelujen pohjana kirkkomme sodanjälkeisten vuosikymmenien

Tiistaiseuroissa ja ONL:n kerhoissa. Kirja oli lähtöisin isä Erkki Piironen kynästä. Viime vuosina tohtori Merja Merraksen tietoteos ”Ortodoksinen elämäntapa” on ollut selkeytensä vuoksi suosittu kirkostamme kiinnostuneille. Teoksesta on otettu useita painoksia.

Viime vuonna saimme uuden, entistä monin verroin laajemman tieto- oppaan ortodoksisuudesta. ”Seisokaamme hyvin” luonnehtii itseään aikuiskasvatuksen oheismateriaaliksi ja sitä se juuri on. Tekstikokonaisuus jakaantuu seitsemään

lukuun, jossa kirkon eri alojen asiantuntijat ansiokkaasti perehdyttävät lukijaa uskome perusteisiin, historiaan, ortodoksina elämiseen ja kirkon tämän päivän haasteisiin.

Käsiteltävä aihe on valtava ja keskeinen kysymys kirjan tekijöillä on varmaan ollut: Mitä ottaa ja mitä jättää? Nyt on päätetty ottaa runsaasti, mutta käsitellä lyhyesti, keskeisesti ja ytimekkäästi. Saamme lukea selkeää ja asiantuntevaa opetusta. Laaja kokonaisuus opuksesta kuitenkin syntyy. Olisiko aikuiskerhojen tarpeita ajatellen syytä ottaa teoksesta lyhennetty, käteven paremmin sopiva laitos?

”Seisokaamme hyvin” liikkuu uskottavasti tässä ajassa ja tässä päivässä. Nyt ei toistuvasti muistella elettyä elämää luovutetussa Karjalassa, ollutta ja mennyttä, vaan liikutaan tämän päivän sykkeessä niin Koti- Suomessa kuin ulkomailla. Vähemmistöt eivät häpeile olemassaoloon ja ortodoksimme tuntevat kirkkoaan menneitä vuosia paremmin.

Muuttuva maailma asettaa kirkolle monia kysymyksiä vastattavaksi ja ratkotavaksi. Usein nämä ovat vaikeita. Niistä vaikeus vaikeita tai niiden piilottaminen maton alle ei kuitenkaan ole oikein. Tietopakettissa pyritään huomioimaan näitä kysymyksiä ja mahdollisuuksien mukaan niihin vastaamaan. Erityisesti tämä tulee esille ortodoksisen etiikan kohdalla vaikkapa perhe- elämän kysymysten kohdalla. Lukijan on hyvä kuitenkin muistaa, ettei yksityisen kirjoittajan näkemys asiasta ole automaattisesti sama kuin kirkon virallisen kanta.

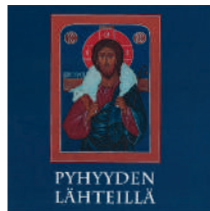
Viimeisten vuosikymmenien aikana kirkkomme on saanut runsaasti uusia jäseniä ja käytäntö näyttää vahvistuvan. Monet ovat kiinnostuneita ortodoksisuudesta. He haluavat tietoa ja juuri heille ”Seisokaamme hyvin” on oivallinen, vankka ja selkeä tietolähde.

Metropoliitta Panteleimon

Pyhyiden lähteillä.

Marianne Kantola, Veijo Koivula ja Eeva Zitting: PYHYDEN LÄHTEILLÄ. Ekumeeninen ikonikirja II

Väylä, 2013. 166 siv.

Pyhyiden lähteillä -kirjassa kerrotaan ikonien symboliikasta, teologiasta ja merkityksestä. Kristukseen liittyvien aiheiden, parin

Jumalanäidin ikonityypin ja -juhlaikonien lisäksi teos esittelee kirkkoisia sekä muita katolisessa ja ortodoksisessa kirkossa kunnioitettuja pyhiä. Kirja alkaa kuvien ymmärtämisestä helpottavalla tekstillä, jossa kerrotaan mm. ikonien epiteeteistä eli lisänimikkeistä, pyhistä kirkon perinteestä, tehdään selvää

palvonnan ja kunnioittamisen välisestä erosta sekä värien symboliikasta.

Kirjan näkökulma ja tarkoitus on ekumeeninen. Se pyrkii lähentämään ja tekemään tutuiksi erilaisia rukousperinteitä ja tapoja. Kirjan tekstin ovat laatineet ortodoksinen uskonnonopettaja Marianne Kantola ja luterilainen rovasti Veijo Koivula. Teoksen sisältö herättää kysymyksiä, joista pari esimerkkiä: Kirjoittajien mukaan läntisen kuvataiteen suurin muutos tapahtui reformaatiota seuranneena aikana. Taidehistoriassa taitekohtana pidetään kuitenkin jo varhaisrenessanssia, jolloin siirryttiin realistiseen kuvaustapaan. Tekstissä mainitaan, että anagoginen esitystapa ilmaistaan tyyllittelyn avulla. Anagogista ilmaisua edustaa kuitenkin myös 1800-

luvun lopulle tyyppilinen yliluonnollinen kauneus, joka väijäämättä johtaa ajatukset tuonpuoleiseen.

Ikonit ja pyhimysten kuvat ovat luterilaisen Eeva Zittingin tuotantoa. Aiheissa, joista maalarilla on ollut käytettävissä selkeä malli, on lopputulos hyvä. Sen sijaan läntisen kirkon pyhiä esittävät teokset, joista ei löydy ikonikaavan mukaisia malleja, ovat heikompia. Maalausten värit on yhtenevä, mikä tekee kirjan kokonaisuudesta rauhallisen. Värierottelussa on kuitenkin toivomisen varaa.

Teos sopii hyvin lahjaksi ja katselukirjaksi sekä ekumeeniseksi tietolähteeksi pyhistä kuvista.

Piispa Arseni

Иконы епископа Арсения на выставке в Эстонии

В лютеранской церкви Святого Иакова, в Виимси, близ Таллина, открывается выставка икон «Ангельский вход» преосвященного епископа Йонсууского Арсения.

В центральной части, названной «Небо», - тринадцать икон, в числе которых образы Христа, ангелов и евангелистов.

Выставка открыта до 31 марта.

Адрес церкви: Nurme tee 2, Viimsi, Эстония

Универсальный воспитательный материал

выпустила для школ миссионерская организация Филантропия (Filantropia ry). Это «Всемирная Книга друзей» (Maailman kaverikirja) – пособие для учителей, содержащее множество историй из жизни детей и подростков разных стран мира: Финляндии, Сирии, Танзании, Кении, Эфиопии, Молдавии и России (Карелии). Есть в книге и о лагерях беженцев и о финских миграционных центрах.

Пособие распространяется бесплатно, его можно заказать у координатора проекта katri.jussila@ort.fi. Преподаватели также могут найти материал в формате «пдф» на интернет-страницах www.filantropia.fi/fi/tietoa/materiaalipankki. Все тексты на финском языке.

А на сайте Филантропии www.filantropia.fi/peli вы найдете не только увлекательные игры, но также истории из жизни детей.

Сколько нас, православных Финляндии?

К первому января 2014 года - 61.218 человек. Это на 111 меньше, в сравнении с прошлым годом. Важно, что число присоединившихся к Церкви больше, чем вышедших из нее.

По словам регистрового администратора Харри Таякка, две причины, влияющих на количество членов церкви. Первая: уменьшился приток православных из заграницы. И вторая причина – многие новорожденные остаются некрещеными.

По мнению Харри Таякка, повторяется, отчасти, история послевоенных лет, когда некоторые православные переходили в лютеранскую церковь.

Сретение Господне

Евангельский сюжет этого праздника затрагивает много различных богословских тем. В свою очередь, попытаемся взглянуть только на одну из них, но близкую каждому из нас — тему христианского понимания смерти.

Праведный Симеон, принимая на свои руки Богомладенца Христа, понимал, что его земная жизнь заканчивается, теперь он собственными очами видит рожденного в мир Спасителя, исполняется то Божественное обетование, которое он с благоговением ожидал долгие годы. Взирая на маленького Младенца, он уже пророчески предвидит в Нем будущего Победителя смерти. Поэтому личная смерть для него уже не страшна, она не что иное, как долгожданная встреча с Небесным Отцом.

Когда мы размышляем о своей жизни и видим всю быстротечность нашего земного бытия, очень важно, чтобы мысли о смерти, не сковали нас ужасом неизвестности или паническим страхом предстать пред очами грозного Судии. Напротив, наша душа подобно сердцу Симеона наполнялась бы тихой радостью в предверии нашего личного «сретения» с Богом.

О таком духовном понимании смерти говорит апостол Павел: «Ибо для меня жизнь – Христос, и смерть – приобретение» (Флп. 1, 21). Если мы здесь, на земле вверяем всю свою жизнь целиком в руки Божии и стремимся соблюдать Его Волю, исполняя Божественные заповеди, тогда внутри себя мы уже обретаем вечность. Именно в стремлении пребывать в радости тесного общения с Богом наша жизнь наполняется истинным смыслом. В наших душах уже не страх смерти как страх наказания, а радость долгожданной встречи. Именно поэтому апостол Иоанн Богослов в своем Откровении, несмотря на то, что описывает нам страшные картины Апокалипсиса, завершает свою книгу нетерпеливым призывом к Богу: «Ей, гряди, Господи Иисусе!» (Откр. 22, 20).

Пусть постоянное ощущение себя самого бессмертной личностью наполняет нашу земную жизнь и нашу телесную смерть истинным вечным духовным смыслом.

протоиерей Константин Стрекачев

ISRAEL - PYHÄ MAA

Pyhiinvaellusmatka **Israeliin**
8.-16.5.2014

8 päivää Jerusalemin

Patriarkka Feofiloksen kutsusta,
vierailu Patriarkan vastaanotolla

Kohde: Jerusalemin - Betlehem
- Jeriko - Kuollutmeri - Jordan -
Tiberias - Kapernaum - Nasaret
- Nain - Taabor - Gennesaret

Teemat: ortodoksiset 12 suurta
juhlaa ja sunnuntai evankeliumi-
mitekstit

Hinta: 1 390 €/2hh puoli-
hoidolla, 1 hh lisä 350 €
Huom! Hinta sisältää 6 retki-
pakettia, arvo 400 €

Ilmoittautuminen: viimeistään
31.2.2014, iisalmi@ort.fi tai
p. 017-816 441

Vastuullinen matkanjärjestäjä **Matkatoimisto Artos**, oppaana isä Elias

AAMUN KOITTO

Kyllä, haluan tilata Aamun Koitto -lehden
(viisi numeroa vuodessa)

Tilaushinnat 1.1.2013 alkaen	Alv. 0 %	Alv. 10 %
☐ Kestotilaus 5 nroa, kotimaa	35 €	39 €
☐ Määräaikainen 5 nroa, kotimaa	35 €	39 €
☐ Opiskelijatilaus 5 nroa, kotimaa	30 €	33 €
☐ Tutustumistarjous 3 nroa, kotimaa	21 €	24 €
☐ EU-maat, 5 nroa	50 €	55 €
☐ Muut maat, 5 nroa	55 €	61 €
☐ Olen ort. srk jäsen		

Lehden saajan nimi

Lähiosoite

Postinumero ja -toimipaikka

Puhelin

Sähköposti

Maksajan (ellei saaja) nimi

Lähiosoite

Postinumero ja -toimipaikka

Puhelin

Sähköposti

Tunnus 5005390
70103 Vastaus-
lähetys

**AAMUN
KOITTO**

Vastanottaja
maksaa posti-
maksun (vain
tilaukset)

Kerro millaista on ortodoksilapsen uskonnollinen kotikasvatus!

Kutsun sinua kirjoittamaan vapaamuotoisesti kokemuk-
sistasi kotona tapahtuvasta ortodoksilapsen uskonnol-
lisesta kasvattamisesta. Voit olla lapsen vanhempi tai
huoltaja, kummi, isovanhempi tai muu aikuinen. Sinun
itsesi ei tarvitse olla ortodoksi.

Aiheesta kirjoittamalla tuot ortodoksisesta kasvatuk-
sesta esille tärkeää uutta tietoa. Kirjoita siksi mahdol-
lisimman laajasti kodin uskonnolliseen kasvatukseen
liittyvistä ajatuksistasi ja kokemuksistasi, esimerkiksi:

- mitä pidät tärkeänä ortodoksilapsen uskontokasva-
tuksessa?
- mitä ortodoksiksi kasvattamiseen mielestäsi sisältyy
(tavat, uskonsäällöt, arvot, jne.)?
- mitkä asiat ovat auttaneet ja haitanneet sinua uskon-
tokasvatuksessa?
- mistä olet saanut tai toivonut saavasi tukea uskonto-
kasvatukseen?
- miten koet onnistuneesi ortodoksiksi kasvattamisessa?
- millaiseksi koet roolisi uskontokasvattajana?

Voit kirjoittaa nimettömänä. Kerrothan kuitenkin
ikäsi, sukupuolesi, perhesuhteesi sekä kasvattamiesi
lastesi iät ja sukupuolet ja millaisessa kasvatussuhtees-
sa olet heihin. Kerro myös, missä näit tämän ilmoituk-
sen. Jos suostut mahdolliseen tutkimushaastatteluun,
liitä kirjeeseesi yhteystietosi. Kirjoitukset käsitellään
ehdottoman luottamuksellisin.

Käytän aineistoa perheiden uskontokasvatusta käsit-
televässä tutkimuksessani Itä-Suomen yliopiston teolo-
gian osastossa. Tutkimustuloksia voidaan myöhemmin
hyödyntää perheiden uskontokasvatuksen tukemiseen,
opetuksen kehittämiseen ja koulutukseen.

Odotan kirjoitustasi viimeistään toukokuun 2014 aika-
na. Lähetä kirjoituksesi kirjeitse tai sähköpostitse alla
olevaan osoitteeseen. Annan myös mielelläni lisätietoa.

Teol. tri. Pekka Metso
Teologian osasto, Itä-Suomen yliopisto

PL 111, 80101 Joensuu
pekka.metso@uef.fi
puh. 0294 452651

*Aamun Koiton seuraava
numero ilmestyy 14.4.
ja sen teemana on
"Perhe, kirkko
pienoiskoossa".*

OPI UUTTA VALAMON OPISTON KURSSEILLA

Viisas ikääntyminen
parisuhteessa 14.-16.3.2014,

opettajina Kaija Maria
ja Lari Junkkari

Pläkkityöt 20.-23.3.2014

Kauneus pelastaa maailman 27.-30.3.2014

Digikuvauksen perusteet 28.-30.3.2014

Kaikki kurssit: www.valamo.fi/opisto

PÄÄSIÄINEN LUOSTARISSA

Pääsiäisen täysihoitopaketti
3 vrk alkaen 266 €/hlö

Lisätietoja www.valamo.fi. Varaukset suoraan Valamon
myyntipalvelusta, sähköp. myyntipalvelu@valamo.fi
tai puh. 017 570 1810

Asiantuntijan matkassa®

Ikonin tie Makedonia 3.-10.10.

Lähde mielenkiintoiselle matkalle tutustumaan
makedonialaisen koulukunnan tunnetuimpiin
ikoneihin, käsikirjoituksiin, historiallisesti
merkittävään liturgiseen esineistöön,
luostarikirkkojen ja pyhäkköjen seinämaalauksiin.

Ateena ja Thessaloniki 27.4.-4.5.

Kreikan ja Bysantin historiaa, bysanttilaisen
ikonimaalauksen keskeisiä teoksia,
taidokkaita liturgisia teksteillejä. Luostareita...

Asiantuntijaopas piispa Arseni ja
Nicolao Karellos.

1465 €

Piispa Arseni

Kirjoittajakurssi Roomassa 22.-25.5. ja 25.-28.9.

Ikuisen Rooman kauneus, sykkivät
kadut ja historia saavat mielikuvituksen
lentämään. Luostarihotellin rauha ja
iso puutarha puolestaan rentoutumaan
tarinoiden äärelle. Kirjoituskurssit
sopivat kaikille kirjoittajille.
Kurssin opettaja toimittaja
Mari Vainio.

1095 €

Vienan Karjala ja Solovetski 13.-17.8.

Kalevalan laulumaat; Vuokkiniemen
kylä, Kalevala ja Venäjänjärvi, Solovets-
kin luostarisaaisto, Rukajärventie.
Asiantuntijaopas professori
Martti Turtola.

895 €

Karjalan kaksi kaupunkia ja Laatokan luostarit 25.-28.6.

Matkan aikana tutustutaan Käkisalmen
ja Sortavalan kaupunkeihin sekä
Konevitsan että Valamon luostareihin.
Asiantuntijaopas Risto Aikonen.

695 €

Laatokan vanha Valamo 1.-3.8.

Pohjolan luonnon jylhä kauneus ja
rakennustaitteen mestarillinen kokonaisuus.
Asiantuntijaopas Risto Aikonen.

455 €

Laatokan ja Äänisen risteily 9.-14.6. ja 21.-26.7.

Pietari, Neva, Valamo, Syväri, Ääninen,
Kizhi, Petroskoi, Mandrogi
Asiantuntijoina mm. Jyrki Härkönen,
ev Sampo Ahto, FT Kari-Matti Piilahti,
FT Kalle Michelsen, FM Eija Hatakka-
Pelttonen, pääsihteeri Eine Kuusmin.
Musiikkia ja mukavaa tunnelmaa luovat
Eino Grön, Anneli Saaristo ja Petri
Kaivanto.

alk. **698 €**

Jokiristeily Volga - Don 12.-19.9.

Helsinki, Nizhny Novgorod,
Kozmodemyansk, Cheboksary, Kazan,
Samara, Saratov - Volgograd - Rostov
Don - Helsinki
Asiantuntijat Jyrki Härkönen ja Gustav
Hägglund. Tunnelmaa luovat
Vieno Kekkonen, Elina Sauri
ja Pekka Pentikäinen.

alk. **1876 €**

Lomalinja

Asiantuntijan matkassa®

24 h verkkokaupasta www.lomalinja.fi

Puhelut 8,35 snt/puh +17,17 snt/min. Palvelumaksu 17€/varaus, 1.4.2014 alkaen 19€/varaus.

**Tilaa uusi
esitteemme!**

Pyhien isien opetuksia katumuksesta

Rikkomukset annetaan anteeksi niille, jotka anteeksiantoa pyytävät. Ole kuitenkin varuillasi, ettet vihaa veljeäsi kun pyydät anteeksi rikkomuksiasi. Portin ulkopuolelle jäävät rukoukset, jotka eivät tuo mukanaan rakkautta, joka avaisi niille oven. Suolaa uhrisi ja tuo rakkautta rukouksissasi (3. Moos. 2:13). Jos suola ja rakkaus puuttuvat, ei uhriasi oteta vastaan eikä rukoustasi kuulla. Jos vihasena käännyt pois lähimmäistesi luota, käännyt pois Herrasi luota. Jos tässä maailmassa olet sopinut veljesi kanssa, olet sopinut myös Herrasi kanssa ylhäällä. Jos otat huolehtiaksesi lähimmäisestäsi, otat huolehtiaksesi Herrastasi. Sovi Hänen kanssaan solvattujen kautta, rohkaise Häntä ahdistettujen kautta, valmista Hänelle pehmoimen vuode väsyneen pyhiinvaeltajan kaut-

ta, pese Hänen jalkansa ja aseta Hänet pöytäsi päähän, murra leipää ja anna Hänelle, ojenna myös maljasi hänelle. Hän on osoittanut sinua kohtaan suurempaa rakkautta kuin lähimmäisesi. Hän loi veden, pyhitti sen ja pesi sinusta kaiken vääryyden. Hän mursi Ruumiinsa sinun edestäsi ja sekoitti Verensä ja ojensi sen sinulle juotavaksi.

Hyvä on meidän syntisten olla, sillä armon on valmiina meitä auttamaan. Kunhan vain tuot sille yhdenkin kyynelpisarasi, katumuksen, se repii rikki ja piilottaa koko syntiesi velkakirjan. Katso, se huudattaa säälistä ja rakkaudesta: "Tuokaa toki tänne syntienne velkakirjat ja niiden mukana kyneleenne ja katukaa, jotteivät rikkomuksenne löytyisi edestänne tuolla puolen." Ylistysveisut kuuluvat Sinulle, oi Jumalani, sillä molemmat kätesi, armon

ja oikeudenmukaisuuden, Sinä ojennat kaikille. Toinen kurittaa, ja toinen laskeutuu rakastavasti päällemme.

Kymmenentuhatta vuotta jatkaisit mielettömyyttäsi, jos Jumala antaisi sinun elää niin kauan. Sinä aikana et kuitenkaan pystyisi hyvittämään edes yhden vuoden rikkomuksiasi, vaikka kuinka rasittaisit itseäsi, sillä olet harjoittanut paljon pahuutta ja olet röyhkeä pahantekijä. Kunnia olkoon Hänelle, joka on ilmoittanut meille ihmeen ihanan asian: jos hän tullessaan löytäisi sinut valveilta, hän asettaa sinut palvelijoidensa eteen ja nousee itse sinua palvelemaan.

*Pyhän Efraim Syyrialaisen
katumuskehotuksia,
suomentanut Henrik Holländer*